

UNIJE 'RAZKRINKAVANE' ZA BRLOG TOLOVAJEV

Dvojni značaj nevtralnih dežel v sedanji vojni

SVEDSKA IN NORVEŽKA PORINJENI V SPOR.
— GROŽNJE IZ BERLINA. — POLITIČNA IN
TRGOVSKA IGRA ZED. DRŽAV POD MASKO
NEVTRALNOSTI. — ITALIJA V ZAGATAH

Dočim so si škanclarske de-
že v prejšnji svetovni vojni
(Svedska, Norvežka in Dan-
ska) svojo nevtralnost razme-
roma lahko ohranile, so zdaj
četudi niso v vojni, na severu
Evrope glavna tarča vojnih in-
trig.

Spremenjene vloge

Eden izmed vzrokov temu je,
da sta bili v prejšnji vojni Ru-
sija in Nemčija druga proti
drugi, v sedanji pa delujeta
sporazumno. To je situacijo do-
cela spremenilo. Obe ti sili si
skušata ojačati svoj položaj v
Evropi in drugje na stroške ma-
lih dežel ter Anglije in Franci-
je. Pričela je s to igro najprej
fašistična Italija, nato z njeno
pomočjo Hitlerjeva Nemčija, in
po sporazumu s Hitlerjem av-
gusta lanskega leta tudi Rusija.

"Nevtralnost" Italije

Italija je po zvezi med Ber-
linom in Moskvo sklenila ostati
nevtralna, toda ne v korist An-
glije in Francije, nego ker se je
bala, da bi v vojni z njima ona
najbolj trpela. Hitler pa s tem
največ pridobil. Zato se je raj-
še lotila izvajanja z vsemi, kar
se ji dobro izplača. Angliji in
Franciji je to prav, ker jima
mir v Sredozemskem morju ja-
ča njuno pozicijo na Atlantiku.
Severnem morju in tudi na Pa-
cifiku, oziroma v azijskih vo-
dah. Vendar pa Italija nima že-
lje ostati "nevtralna" nego se
zaprle v vojni čim se ji bi za-
delo, da v nji lahko pridobi
novih teritorijev, ali pa če bo
smatrala, da jo kanita Anglija
in Francija udušiti in spre-
niti v državo tretjega reda po
porazu nad Nemčijo. V tem
slučaju bo Italija šla na pomoč
Nemčiji z vso svojo oboroženo
silo. To je tudi vzrok, čemu ko-
mentatorji razvoja v Evropi ra-
čunajo na možnost nove vojne
trozveze, v kateri bi se skupno
zavjevale s Francijo in An-

glijo Nemčija, Rusija in Ita-
lija.

Škanclarski iskreno nevtralni

Vlada v Rimu zasleduje im-
perialistične cilje, zato je u-
mevno, da ji je njena sedanja
nevtralnost le sredstvo v njeni
politiki.

Tega se ne more reči na pri-
mer o škanclarskih deželah.
Vse štiri — Danska Norvežka,
Svedska in Finska si niso že-
lele ničesar bolj kakor otepati
se vojne nevarnosti s katereko-
li strani. Nobena izmed njih ni-
ma imperialističnih nakan, pač
pa edino le željo ostati v miru.

Prva izmed njih, kateri je bil
ta up izpodbit, je Finska.

Svedska in Norvežka bi ji
radi pomagali in sta ji res na-
kloni nekaj gromote pomoči in
dovolili prehod par tisoč pro-
stovoljcem. Toda Berlin jima
venomer preči s posledicami,
ako ne bosta v konfliktu med
Finsko in Rusijo nevtralni. Hit-
lerjev režim je na naslov sved-
ske in norveške vlade izjavil,
da bo Finska poražena, da mo-
ra biti poražena. Ako se bo kdo
umešal nji v pomoč, bo stopila
v konflikt na Finskem in v dru-
gih škanclarskih deželah na
strani Rusije Nemčija z vso si-
lo, ki jo ima na razpolago.

Upravičen strah

Vlada v Stockholmu se je te-
pretnje zvala, ker ji je mir več
kakor pa napadena bratska dr-
žava na severu. Enako se poču-
ti vlada Norveške, četudi obe
vesti, da bosta v slučaju nem-
sko-ruske zmage v sedanji ev-
ropski vojni postali podložnici
njunih interesov. Toda v miru
živita obe deželi že toliko let,
da sta se pripravljene braniti
edino v slučaju napada, kakor
se sedaj brani Finska, vzlic te-
mu, da ju je angleški mornari-
čni minister posvaril, da pride-
jo s takó taktiko vse male de-
že (Nadaljevanje na 5. strani.)

DVE SOCIALISTIČNI KONFERENCI PRED NOMINACIJSKO KONVENCIJO

Socialistična stranka je skli-
cala v namenu, da se boljše pri-
pravi na svojo konvencijo, ki
bo 6.-8. aprila v Washingtonu,
dve posvetovalni konferenci.

Prva se bo vršila 23.-24. fe-
bruarja v New Yorku, ki jo je
sklical strankin predsednik
Norman Thomas, druga pa bo
2.-3. marca v gl. stanu sociali-
stične stranke v Chicagu, kate-
ro sklicuje tajnik Travers Cle-
ment

Glavni namen na obema je
razčistevanje pojmov, da se s
tem prihrani čas na konvenciji.
Tajnik Clement pravi, da v
kolikor je mogoče ugotoviti s
svojimi posvetovalnjimi strankin
urad, se unije in delavske ter
farmarske politične skupine
prav nič ne pripravljajo pose-
be v voljni boju samostojno. S
tem dejstvom bo morala sociali-
stična stranka na konvenciji
aprila računati.

Tajnik tudi apelira, da ako
ima kdo izmed članov kakke na-
svete v korist stranke, ali kakke

konstruktivne predloge, in ne
pride na konferenco ali kon-
vencijo, naj jih sporoči na sle-
deči naslov: Travers Clement,
S. P., 549 W. Randolph Street,
Chicago, Ill.

IGRA, KI SE PONOVI VSAKA ŠTIRI LETA

Borba za službo predsednika
Zed. držav zavzema vse ostre-
še oblike in bodo čezdalje bolj
napete do volilnega dneva pri-
hodnjega novembra. Zmerja-
nja bo na koše.

Ves dosedanji boj je natan-
čno tak, kakor je bil dosedaj
vsaka štiri leta, ko ima ameri-
ško ljudstvo nalogo izbrati
predsednika svoji republiki.

Republikanska stranka bo
imela svojo nominacijsko kon-
vencijo 24. junija v Philadel-
phiji. Bogati meščani ji bodo
poklonili ob tej priliki dve sto
tisoč dolarjev in ji plačali še

posebej najemnino za dvorano
in druge stroške konvencije, ki
bodo znašali kakih \$130.000.
Brez dnevnice, seveda.

James A. Farley sklicuje
konvencijo demokratske stran-
ke na dne 15. julija v Chicagu.
Čikaški biznismeni ji bodo pla-
čali stroške in prispevali par
stotisočakov v kampanjski
sklad.

Na prvi bo borba med tek-
meci, ki se bi radi preselili v
Belo hišo. Programa nimajo,
nego le obetanja. Med seboj se
v glavnem kosajo, kdo bo bolj
napadal Roosevelta in njegov

takozvani new deal ter prej
"balanciral budžet".

Na drugi bi rad dobil pred-
sedniško nominacijo posebno
dosedanji podpredsednik Gar-
ner, dalje generalni upravitelj
pošte Farley in nedvomno še
marsikdo izmed demokratskih
politikov, a vsi se boje, da bo
sedanji predsednik Roosevelt
še kandidiral in s tem za letos
pokopal njihove ambicije.

Ameriško delavstvo se zani-
ma zgolj za ti dve konvenciji,
na katerima pa ne bo odločevalo
ono, nego privatni interesi.
Ljudske koristi bodo na njima

SREČA FINSKE ZAOBRNJENA V PRID RUSIJE

Sovjetska Rusija, ki je ob
pričetku svoje vojne s Finsko
očividno res napačno računala
in je njena armada vsled tega
doživela nekaj občutnih pora-
zov, se je končno odločila, da
mora zmagati za vsako ceno.

Čudež je, kako Finska v tej
vojni sploh more vztrajati toli-
ko časa, kajti vojna na Fin-
skem je vojna zares.

Nemogoče je mali deželi, ka-
kor je Finska, poraziti Rusijo,
razen, ako bi ji priskočili drugi
na pomoč. Svedska in Norve-
žka, ki sta idejno njeni zavez-
nici, tega nista hoteli. Brez teh
dveh ji tudi Anglija in Franci-
ja ne moreta kaj prida poma-
gati. Finska je razen nekaj tr-
govske, moralne, finančne in
diplomatične pomoči v tej vojni
osamljena in ne izgleda, da se
bo kaj spremenilo nji v prid.

Prestidž Rusije zahteva, da
ker je vojno začela, v nji ne
sme popustiti. Morda jim je v
Mo-kvi žal, ker so se je lotili,
kajti škoda je življenj na obeh
straneh, ki so bila izgubljena.

Mannerheimova trdnjavka
črta na karelski ožini se je po
tritedenski ruski ofenzivi mo-
rala upogniti. Neprilika Finske
je, da morajo ostati zdržema
na fronti eni in isti njeni voja-
ki. Le na mesto ubitih prihaja-
jo novi, ki pa so že starejši let-
niki, dočim Rusija, ki razpo-
laga z ogromnim človeškim ma-
terijalom, lahko utrjuje divi-
zije nadovesti s svežimi.

V šahovski igri evropskih ve-
lesil se prizadejo državniki še
vedno trudijo razširiti bojišče
tudi na severu in Finska se še
nadeja izdatne pomoči. Rusko
poveljstvo vsled tega hiti. Nič
mu ni všeč, da se tuji tisk noru-
je, češ, tako velika država — 40
proti enemu — pa traja vojna
že tri mesece ne da bi bila od-
ločitev že dognana. Kar se Mo-
skve tiče, je dognana. Storila
bo vse v svoji moči, da neodvi-
sno Finsko izbriše z zemljevi-
da, kakor je bila izbrisana
Poljska in Čehoslovaška.

Nemci posegli po mesu v Jugoslavijo

Jugoslavija, ki je v veliki
meri živinorejska dežela, je
brez moderne mesne industrije.
Njene klavnice so primitivne.
Živino v njih koljejo za spro-
tno porabo. Pa je posegel vmes
nemški kapital. Blizu Beograda
gradi moderno klavniško pod-
vzemje, ki bo stalo do dva mi-
ljona dolarjev v naši vrednosti.
Ampak pogodba med jugoslo-
vansko in nemško vlado določa,
da bo moralo vse meso iz te
moderne klavnice v Nemčijo.
To je prva, iz inozemstva finan-
cirana tovarna mesnin v Jugo-
slaviji. Domače, kot omenjeno,
so majhne in obratovane po
starinskih načinih.

SMOTRENI BOJ PROTI 'RAKETIRJEM' V AFL IN RADIKALIZMU V CIO IMA ZA CILJ UNIČITI OBE SKUPINI

NESLOGA MED UNIJAMI VODA NA MLIN
NJIHOVIM NASPROTNIKOM. — ZLOČINSKI
TIPI V ODBORIH UNIJ POSLEDICA
POMANJKANJA DELAVSKE IDEOLOGIJE

Mnogi veliki dnevniki in re-
vije vodijo že kake štiri mesece
smotreno kampanjo za iztreb-
ljenje raketirjev iz unij. Za do-
kazilni material niso v zadregi.

Kampanja, ki uspeva

V glavnem uradu AFL in
CIO gotovo dobro vedo, da jim
boj sovražnikov unij povzroča
ne le škodo na ugledu, nego tu-
di težkoče v organizatoričnih
akcijah. To je tudi vzrok, čemu
so poslednje čase imele več ne-
uspehov kakor uspehov.

Najprej so se lotili CIO. Us-
peli so diskreditirati sedeže
stavke in ohladili med maso ne-
organiziranih delavcev, katerih
je trikrat toliko kot organizira-
nih, navdušenje za vstop v
unijo.

Ko se jim je posrečilo to, so
se lotili AFL.

Dobro izbrano sredstvo

V boju proti CIO so se po-
služili "komunističnega" bav-
ljava. Mimogrede so omenjali,
da je tudi nekaj unij AFL pod
kontrolno "komunistov". Ampak
ko so se Ameriške delavske fe-
deracije v celoti lotili, so si za
ščit proti nji izbrali razkrinka-
vanje raketirjev, ki so se urinili
v njo. Dognali so, da so neka-
teri predsedniki, tajniki in dru-
gi uradniški bivši kriminalci, ki
so bili že kaznovani za vsako-
jake prestopke, na primer vsled
obratovanja hiš prostitucije, iz-
vabljanja deklet vanje, poboj-
vanje, grafta, tatvin, ropov "but-
leganja" med prohibicijo itd.

Plakajo, da so člani takih

unij brez pravic in obdavčeni
plačevati davek v obliki člana-
rine raketirjem. Ako kdo izmed
članov kaj zine, ga bodisi pre-
tepejo, ga vržejo iz službe, ali
pa oboje. Raketirski "vodite-
lji" unij si nakazujejo plače po
deset do 25 tisoč dolarjev na
leto, vrh tega jim mora član-
stvo plačevati še "privatne taj-
nice", avto, soferja in potne
stroške v Miami, v Atlantic Ci-
ty in druge "resorte".

Vladne preiskave

V ta boj za diskreditiranje
unij je posegla tudi vlada s svo-
jim justičnim departментом.
Preiskuje posebno razne unije
delavcev stavbinske industrije
in nekaj drugih na podlagi pro-
stitutnega zakona, a! pa vsled
neplačanega dohodninskega
davka "raketirskih" vodij, ki
so v davčnih poročilih zamol-
čali pretežni del svojih dohod-
kov. Lokalne oblasti pa so v
par slučajih izdale tiralice pro-
ti tistim odbornikom, ki so bili
pred mnogimi leti kaznovani,
a vsled "politične zaščite" niso
odsedeli vse kazni, ali pa jim
sploh ni bilo treba v zapor.

Čemu je prišlo vse to tako
naenkrat, kakor da je dome-
njeno?

Baš zato, ker je to, kakor
pravimo v uvodu, smotrena
kampanja. Njen glavni namen
je pripraviti javno mnenje v
razpoloženje proti unijam, za-
to da bo mogoče v kongresu po-
riniti skozi zakone proti njim,
ki so v odsekih že pripravljeni.
(Nadaljevanje na 5. strani.)

Kje so hibe v našem delu za napredek?

V tej številki na 4. strani je zanimiv dopis iz
največje slovenske naselbine na zapadu. Župnija
jo ima danes bolj pod oblastjo ko kdaj prej. Ta na-
selbina ni izjema. Vsaka večja slovenska župnija
ima samo na Božič, nevestvi druge praznike, večje
dohodke, kakor jih ima Prosvetna matica po vseh
naselbinah skozi vse leto. Uporabljani so ne le v
korist cerkve, ampak v oporo nazadnjaštvu.

V nekaterih se bore proti naraščajoči reakciji
in klerikalizmu pojemajoči socialistični klubi. V
druhih samo neorganizirani posamezniki.

Nekaj je narobe z gibanjem slovenskega na-
prednega delavstva. Nekje so hibe. Mi nimamo ni-
kake zaslombe ali vpliva v organizacijah, kot je
KSKJ. Kako to, da jo imajo klerikalni vplivi v na-
prednih društvi? Kako je mogoče ustvariti zani-
manje za brezpomembne "slovenske dneve" sebič-
nih političarjev, ne pa za delo pod okriljem konfe-
renc Prosvetne matice, ki res dela za izobrazbo
Slovencev?

Cas je, da začnemo o tem razpravljati, ne zato,
da bi metali očitke drug drugemu, nega v namenu,
da strnemo naše napredne moči v enoto za enotno
delo.

To priložnost nam dajejo konferenčne organi-
zacije Prosvetne matice. Naj se jih skliče to po-
mlad povsod. Vse imajo pravico poslati delegate na
prihodnji zbor JSZ in Prosvetne matice v Clev-
land, ki se bo vršil 4.-6. julija, kjer bodo razprave
nadaljevalne in storjeni definitivni sklepi, kako v
bodoče nadaljevati naše aktivnosti, da ne bodo po-
iemale, nego naraščale in žele uspeh.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četiri leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobitve v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz
Business Manager: Charles Pogorelec
Asst. Editor and Asst. Business Manager: Joseph Drasler

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Zlo so neiztrebljeni vzroki

Ljudstva niso za vojno, razen začasno tam, kjer so s spretno propagando nahujskana zanje. Ampak ko so enkrat v nji, si ne žele ničesar bolj nego konca vojne, z zmago njihove dežele seveda, ker pomeni poraz za ljudstva premaganih dežel novo trpljenje.

A tudi ljudstva zmagovitih dežel plačujejo v vojnah z blagom in krvjo, po vojni pa z nadaljevanjem pomanjkanja in garanjem.

Narodi so torej vsi proti vojni. Tudi državniki trdijo, da so za mir.

A vendar smo v vojnah in nam groze še z večjimi zamahi. Ponekod so ljudstva vsled nje že napol uničena. Vsi vemo, da je vojna barbarizem. Vsi količnik razsodni ljudje ga obsojajo. Kako torej, da vojne ne preprečijo ali ustavijo?

Res, ljudstva so proti vojnem. Niso pa še sposobna zapopasti resnice, da je mogoče vojne odpraviti le z iztrebljanjem vzrokov, radi katerih nastajajo.

Vojne je nemogoče odpraviti, ako ne odstranimo gnojnice, na katerem uspevajo. Gnojnice je sedanji sistem: kapitalizem in imperializem. Oba sta enako zlo. Tri vesile trdijo, da so proti kapitalizmu. Toda vse tri so imperialistične in vsled tega prav tako nevarne miru in svobodi, kakor kapitalizem sam.

Kdor res hoče, da se vojne odpravi, mora delovati za uredbo, v kateri bo sodelovanje dežel in narodov vsega sveta v korist vseh temeljni zakon. To bo socializem. Ne tak socializem, ki ga v potvorbi oglašajo v totalitarnih deželah, ampak socializem v pravem pomenu besede. Človeška uredba svobodnih, civiliziranih ljudi.

Dokler je ne bo, se bodo vojne dogajale, pa če jih ljudstva hočejo ali ne. Kdor je torej resnično proti vojnem, naj deluje za socializem, četudi je to dandanašnji, v novem valu barbarizma, zelo nevhvaležno in nepriljubljeno delo.

Iskanje obljubljenega dežele

Herbert Hoover je na nekem židovskem religioznem shodu govoril med drugim o vprašanju, kam z begunci, kam s preganjanji, kam z zatiranimi ljudstvi. Dejal je, da jim je bila za točišče 150 let Amerika, ki pa je zdaj dosegla stopnjo, s katere je morala vsled svojih težav zapreti vrata.

Potrebno je torej poiskati novo "obljubljeno deželo". Hoover predlaga v ta namen centralno Afriko. Pravi, da mu je dežela znana, ker je delal v nji, in da lahko sprejme kakih deset milijonov preganjanih ljudi in brezdomcev, ki bi ustvarili novo civilizacijo, kakor so jo priseljenci, ki so obljubili Zedinjene države v Severni Ameriki.

Nekdo je svetoval, da se naj naseli v Afriko Zide, Poljake, Čeha itd., finski narod pa naj ameriška vlada v celoti povabi v Alasko, ker je večja kakor sedanja finska republika, bogata na prirodnih virih in ima rodovitne zemlje veliko več kakor Finska. Ako so si Finci znali ustvariti blagostanje v tako revni deželi, bi jim bilo to še toliko lažje v Alaski, je rekel dotični, in vse Zedinjene države bi imele koristi od tega.

Razni drugi človekoljubi iščejo prostora za brezdomce v Južni Ameriki. Tudi v nji je še prostora za milijone ljudi. Enako v Kanadi. V Sibiriji in mnogih drugih krajih Rusije. Pa tudi v Zed. državah je še ogromno neobdelane zemlje, na kateri bi se lahko preživljalo v pametnejše planirani družbi še mnogo milijonov ljudi.

Prostora za pridobivanje kruha torej ne manjka. Manjka pa ljudi, ki bi bili ljudje in znali urediti svet tako, da bi bilo na njemu vsem ljudem dobro.

Ni še slabo v Italiji...

Policija v Italiji si prizadeva ustaviti med ljudstvom kupčenje in skrivanje živl. Mnogi so pripravljene potrošiti v trgovinah svoje zadnje lire, samo da dobe potrebščine, čeprav po visokih cenah. Vsakdo, ki more si skuša pripraviti nekaj svoje zaloge. Vlada je vsled tega ljudem ukazala, da ne sme nihče kupiti več nego potrebuje za sproti. Ni obveljalo. Do srede februarja je bilo aretiranih okrog 30 tisoč kršilcev, med njimi mnogo trgovcev, ki so umetno navijali cene.

To za Italijo ni slabo. Mučno pa bo zanje, kadar ne bo nič v prodajalnih in ne bo mogel nihče ničesar "kupičiti". Ljudje se tega boje, pa se bi radi zavarovali. Ampak za petami jim je policija in posebni prostovoljci, pa so morali prenehati s "kupičenjem". Vojna je zlo torej tudi v Italiji, dasi ni še v vojni, nego kuje dobičke vsled nje.

Ne vprašujte

Ne vprašujte, zakaj niso socialisti "ničesar dosegli", kajti oni so veliko pripomogli, da svet vendarle spoznava, da bo treba nekaj nekomu storiti, če neče zagaziti še bolj v zmedo.

Ce pa taki, ki socialistov nimajo radi, že hočejo kaj očitati, naj rajše sebe vprašajo, kaj so oni dosegli.

Organizacija, ki hoče kaj doseči, mora priznati tudi delo, ne se ukvarjati samo z debatiranjem.

EKSPERIMENT ZAVAROVALNE DRUŽBE V GRADNJI STANOVANJ



Ta novi predel newyorškega mesta obsega 129 akrov. Metropolitan Life Insurance družba gradi v Parkchesterju v New Yorku stanovanjske hiše za 12.200 družin. Na razpolago bodo nižje plačanim delavcem, ki si ne morejo privoščiti dobrih stanovanj, ker so predraga.

Polovica tega prostora je namenila družba za park in igrišča svojih stanovalcev. Na sliki na desni je poslopje za centralno kurjevo. Stanovanja bodo udobna in modernno opremljena. To je največje stavbno podjetje te vrste.

ETBIN KRISTAN:

OB JUBILEJU

(Nadaljevanje in konec.)

Včasih smo peli slavo delu in verjeli v bodočnost delavstva.

Se več. Prepričani smo bili, da bo delavstvo sposobno za največjo nalogo, ki jo je kdaj zgodovina namenila kakšnemu razredu: da odpravi razrede in ustanovi družbo resnične enakopravnosti, ki ne bo slonela le na pisanem zakonu, ampak bo tako vkoreninjena v dejstvih, da je nobena sila ne bo mogla izpuliti.

Kajti zgodovina JE zapisala to nalogo. Družba je podvržena zakonu razvoja kakor vse, kar živi in v teku tega razvoja se priroda trudi, da bi se, kar je nepopolnega spopolnilo. To je tendenca evolucije. Ampak v teku neštetihi tisočletij je marsikaj na poti zastalo, marsikaj poginilo in razvoj ni vlačil mrtvih trupel za seboj. V razvoju človeštva je človeku samemu dodeljena velika vloga; v razvoju družbe so svoje vloge dobili njeni deli, sedaj razredi in med njimi je v naši dobi delavski najvažnejši, kajti njegova potreba po izpremembi je najmočnejša, njegovo breme v sedanji obliki najtežje in njegova sredstva za doseg cilja so izravnata. Treba je le, da zbere svoje sile, da jih organizira, da tako ustanovi moč, katere noben drug razred ne more postaviti na plan, da jasno spozna cilj — in tedaj se mora zgoditi, po čemer je človeštvo hrepenelo, odkar se je v njegovem srecu zbudilo čustvo pravičnosti.

Taka je bila nekdanja naša trdna vera. Zanje so ljudje živeli, ko bi bil brez te opore obstanek nemogoč; zanje so trpeli bedo in zaničevanje in preganjanje; zanje so žrtvovali dobiček, udobnost, zdravje in življenje. Zakaj nad vsem jim je bila bodočnost, svetla in ponosna, bodočnost pravičnosti in svobode, ne več le za njihov razred, ampak za vse prerojeno človeštvo.

Ali je vse to odplnila sapa? Ali je splavalo po vodi? Ali je delavstvo izgubilo vero v cilj in samo vase?

Videti je, kot da je opešalo. Breme, ki ga nosi, je težko in pot je dolga. Udarci so padali po plečih in po glavah in v dušah je kapal strup. Prevara in izdajstvo je pomagalo nasprotniku. Z drugega tabora pa se slišajo sirenski glasovi, sladki in zapekljivi — kakor na gori, ko je hudič Kristu obljuboval svet. Nikogar, kdor ima visoke cilje, ne mine ura na Oljčni gori...

Toda delavstvo ni poginilo. Če bi, bi z njim poginila družba sama. Njegova butara ni padla z njegovih ram. Če se je enemu ali drugemu nekoliko olajšala, je še vedno butara. Mamon je še vedno vladar sveta in deli mnogo milosti pičlim izvoljencem, mnogo nemilosti pa milijonom. Cilj je še vedno na vrhu hriba kakor sonce, tudi če ga zakrivajo oblaki.

Slabosti so delež človeštva, meso je ranljivo in duh se utruja. Ampak kdor veruje v cilj, mora premagati slabost. Spočij se, ubogi prijatelj, potem pa vstani in dvigni glavo. Glej,

pred tabo je pot in na kraju poti je odrešenje.

Včasih kakšna ura v življenju, kakšna doba v zgodovini ni posebno važna. O dnevih in letih, ki jih pravkar preživljamo, se to pač ne more reči. Od vojn, ki razsajajo po Evropi, po Aziji, po vseh morjih, visoko v zraku in globoko pod zemljo, še bolj pa od tega, kar ustanovi mir, ki jim mora slediti, je odvisno dolgo razdobje zgodovine in nihče ne bo tako prizadet kot delavski razred, ki morda doseže trdnjšo podlago in več svobode za svoj boj, ali pa bo morda pahnen v večjo sužnost kot jo je kdaj izkusil. Če ob sklepanju miru njegov glas ne bo tako močan, da bo grmel oblastnikom v ušesa in ga bodo morali ne le slišati, ampak tudi ubogati, tedaj bodo veliki duhovni zlatega teleta porabili uro, ki jim bo ugodna in veliki cilj borcev se zopet odmakne v nedogled. Le mogočna volja združenega delavstva vseh narodov more diktirati tak mir, ki bo imel v sebi pogoje trajnosti in bo dal delavstvu njožnost svobodnega gibanja.

Ne recite, da si delavstvo ne more pridobiti takega vpliva. Ali se spominjate leta 1905? V habsburški Avstriji je ponosni aristokrat, ki je bil takrat ministrijski predsednik s samozavestjo absolutnega mogotca zatrdil, da v Avstriji NIKDAR ne bo splošne in ENAKE volilne pravice. Par mesecev pozneje je gospod grof v parlamentu slovesno naznanil, da mu predloži vlada v najkrajšem času načrt za splošno in enako volilno pravico — medtem, ko so pred parlamentom korakale trume dunajškega, po drugih mestih in mestecih pa legije nemškega, češkega, poljskega, slovenskega, italijanskega, hrvaškega delavstva.

Kar se sedaj godi, se ne tiče delavstva ene dežele, ampak vsega sveta. To je sila, ki je ne more prezreti noben oblastnik, če je organizirana z enotno voljo, za velik cilj.

Čas je, da se pozabi na slabost in upre pogled v bodočnost. In da se vsakdo loti dela zanje.

Slovenci smo v tej deželi le peščica, to je res. Sami ne bomo odločevali. Ampak — zgledi vlečajo; pregovor je star, pa še vedno resničen. Dvignite Jugoslovansko socialistično zvezo. Ustanovite klube povsod. Pridobite jim članov, kolikor le mogoče. Agitirajte, predavajte, govorite. In nabrusite svoje najmočnejše orožje, utrdite svoj tisk, da poveste njegova luč v vsako slovensko hišo, da zdrami zavest, kjer še spi, da postane nepremagljiv vodnik iz teme v svetlobo.

Ce morete pokazati uspeh, bodo drugi morali za vami. Majhen valček se izgubi, močan val ne ostane osamljen v vodi.

"Proletarec" praznuje svoj pomembni jubilej v dobi, ki jo bo zgodovina beležila z največjimi črkami. Njegova naloga je tako velika, da se ne more preceniti. Pet in trideset let vas je vodil, neprenehoma se boreč s težavami, gredoč z naporom

podirajoč zapreke, često trepetajoč za goli obstanek. In ni omagal. Vseh teh pet in trideset let smo ga potrebovali, sedaj ga potrebujemo kot sestradan kruha, kot žejen vode. Potrebujemo ga, ker je čas za delo, čas za boj in če hočete, ga lahko imamo, krepkejšega, trdnjšega kot prej.

Kar storite za svoj tisk, storite za svoj razred, zase, za tiste, ki pridejo za vami. Okrepite ga, pa boste z njegovo pomočjo lahko zapustili svojim otrokom boljši svet kot ste ga podedovali od onih, ki so bili pred nami

Izvoz ameriške municije v inozemstvo

Lani je znašal izvoz ameriške municije v inozemstvo nad \$102.000.000, naročene pa je bilo za nad \$200.000.000. Francija jo je dobila za nad 38 milijonov, naročene pa je imela za 122 milijonov. Na drugem mestu je Anglija. Izvoz ameriške municije tema dvema znaša več kot polovico omenjene vsote.

Rusija je lani dobila ameriške municije za nad milijon dolarjev, Finska pa za \$347.448, torej približno trikrat manj kakor Rusija. Izvoz municije na Finsko pa se je zelo zvišal v tem letu.

Veliko ameriške municije je šlo lani spet na Kitajsko in Japonsko. Slednja kupuje večino surovine (baker, svinec, surovo olje, bombaž itd.), ki jih uporablja za izdelovanje municije v svojih tovarnah, dočim je Kitajsko brez velikih munijskih tovarnov.

Izvoz ameriške municije in surovin bo velik tudi v tem letu. pada pa izvoz tobaka, prezeriranega sadja, raznih mesnih in drugih izdelkov, katere so evropske vlade vsled izdatkov za vojno in oboroževanje nehale kupovati.

Seja in diskuzija v klubu št. 1 JSZ

Predmet: Delo in odgovornost naprednih delavcev v podpor-nih organizacijah

Chicago, Ill. — V petek 23. februarja se trši seja kluba št. 1 in po končanem dnevnem delu razprava. Na seji bomo čuli zanimiva poročila, med njimi poročilo o pripravah za Proletarcevo slavo, potem pa se prične diskuzija o predmetu, kakor je naveden v nazlovu. Otvorila jo bosta Frank A'ash in Fred A. Vider.

Predmet je važen posebno v sedanji dobi, ko nazadnjaštvo pod raznimi maskami in pretevezami buta ob vse, kar služi napredku, poštenju in ljudskim interesom vobče.

Članstvu priporočamo, da naj pride na sejo v Slov. del. center točno ob 8., da bomo imeli več časa za razpravo. P. O.

NA PROLETARČEVEM SLAVJU V SPOREDU VSAKEGA NEKAJ

Chicago, Ill. — Odbor za aranžiranje slavlja 35-letnice Proletarca, ki bo v nedeljo 3. marca v dvorani SNPJ, je poskrbel, da bo spored služil namenu prireditve, ob enem pa tudi v prijetno razvedrilo in zabavo navzočim.

Petja, ki ga ljubimo vsi, bo obilo. Predvajal ga bo trio sester Mary, Emeline in Lucille Jugg, ki ob tej priliki med nami prvič skupno nastopijo. Na kavarju jih bo spremljal Frank Kubina. Pele bodo slovenske narodne in par angleških pesmi pod označbo "Songs of the People".

Mešan zbor "Sava" bo pod vodstvom Jakoba Muhe zapel dve delavski in za nameček morda še kako drugo pesem. Sopranistka Louise Kelemenič iz Garyja bo zapela štiri slovenske narodne pesmi, namreč "En starček je živel," "Kaj pa dekleta tukaj delaš," "O, ti fantič milosrčni" in "Tam na vrtni gredi".

Gornji pevski spored je torej vreden označbe "pevski" in je sam na sebi vreden vstopnine, ki bo računana na to slavo, in velike udeležbe.

Zabaval nas bo s par pesmici tudi mladi, talentirani Eddy Udovič, ki ga boste vsi veseli.

A to še ni vse. Prvič v dvorani SNPJ nastopi tudi orkester Johna Gorška ml. iz Springfielda, kjer je jako priljubljen. Njegova posebnost za nas je, da je John Goršek ml. tudi slovenski, ne samo ameriški godbenik. Njegov orkester je unijski. Dasi so zaposleni v soboto pred našim slavljem na prireditvi v Springfieldu, so se odločili na naše vabilo priti tudi k nam, ker je Goršku ml. Proletarec priljubljen in ga čita od svojih otroških let. To je zasluga njegovega očeta, ki je čitatelj Proletarca od kar je v Ameriki.

Gorškov orkester bo igral med programom in zvečer na plesni zabavi v gornji dvorani, v spodnji pa Puchjev trio.

Govornik v slovenščini bo Etbin Kristan, ki je bil urednik Proletarca sedem let v kritičnih letih prejšnje svetovne vojne. S svojimi sposobnostmi, poznavanjem mednarodnega položaja in energij je dosegel, da je

TISKOVNI FOND PROLETARCA

III. IZKAZ.

Strabane, Pa. John Chesnik \$1.00; Louis Humar 25c, skupaj \$1.25. (Poslal John Terčelj.)

Gallup, N. Mex. Mrs. J. Novak \$2. Piney Fork, O. Nace Zlemberger \$1.00.

Milwaukee, Wis. Po 25c: Matt Smole, Victor Petek, Frank Zajec in Frank Poličnik, skupaj \$1.00. (Poslal Frank Poličnik.)

Cleveland, O. Frank Barbič \$1.00. Detroit, Mich. Joseph Klarich \$1.20; Frank Kresse \$1.00, skupaj \$2.20. (Poslal Joseph Klarich.)

Chicago, Ill. Nabrala na sestanku v Slov. del. centru za časa seje gl. odbora SNPJ Kristina Turpin in Ann Pogorelec \$16.55.

New Philadelphia, O. John Petrich 25c.

Chicago, Ill. Filip Godina \$1.00.

Bon Air, Pa. Joseph Widmar 25c.

Fontana, Calif. Ant. Blasich \$1.20.

Skupaj v tem izkazu \$27.95, prejšnji izkaz \$82.50, skupaj \$110.45.

PODATEK

k izkazu tiskovnega fonda za 1939. Pomotoma izpušeni iz seznama za 1939 so bili sledeči:

Springfield, Ill. John Goršek st. \$1.00.

Chicago, Ill. Klub št. 1 JSZ od pikenika 4. julija \$73.20.

Cleveland, O. Rose Jurman \$10.00. (Poslala Jennie Dagarin.)

Skupaj \$84.20, zadnji izkaz za 1939 \$1.536.33, skupaj \$1.620.53.

Priizdajte prosimo, da oprostite tej nečlubi pomoti.

UPRAVNIŠTVO.

postal Proletarec v onih dneh najbolj upoštevan jugoslovanski list v tej deželi, četudi se je moral boriti za obstanek, kakor se je prej in poslej.

Kristan je sedaj urednik Can-karjevega Glasnika. Star je 73 let, toda njegov duh je svež, in s svojimi govori še zmernem elektrizira avdijenco. Veselje ga bo poslušati.

Poleg Kristana bomo čuli govornika tudi v angleščini. Ta bo profesor Maynard C. Krueger.

Ivan Meček je priredil za to slavo kratko zbornico recitacije "Sejalci", in tako bo jubilej Proletarca v Chicagu vredno praznovan.

Vsi njegovi čitatelji in drugi prijatelji delavskega tiska v Chicagu in sosednjih naselbinah so vabljeni, da se ga udeležijo. Vstopnice v predprodaji so po 35c in pri vratih bodo 50c. Dobite jih v predprodaji pri članih in članicah. Lahko pišete ali telefonirate ponje v urad Proletarca. Poslal vam jih bo lahko tudi rezervirate, pa jih boste dobili v kuverti z vašim imenom pri blagajni na dan prireditve.

Povabite na to slavo s sabo tudi prijatelje in znance.

Zabavni večer kluba št. 28 J. S. Z.

Cleveland, O. — Odbor kluba št. 28 JSZ je nedavno razmotril, kako bi mogli napraviti nekoliko več agitacije za naš pokret. Govorili smo tudi o prireditvi. Ker zaradi raznih težkoč ne moremo najeti dvorane, smo sklenili v ta namen obdržavati v soboto 24. februarja zabavni večer pri s. Franku Gustinčiču na 7520 Bank-roft Ave. Vsi prijatelji delavskega gibanja dobrodošli.

J. Lever, tajnik.

Daniel J. Tobin o tragediji nesloge med unijami

Borba proti upravi Wagnerjevega delavskega zakona iz delavskih vrst je 95 odstotkov posledica nesloge, je dejal Daniel J. Tobin, predsednik vse-ameriške bratovščine prevoznikov (International Brotherhood of Teamsters), ki je po članstvu v AFL največja unija. Tobin se že dolgo trudi prepričati obe stranki, da je skrajni čas začetj bolj vneto delovati za slogo kakor za razdvajanje delavstva. Pravi, da ga ovira, oziroma preprečuje le kak ducat voditeljev unij na obeh straneh, katerim je samoljubje več kakor pa solidarnost osmih milijonov delavcev.

Tole mi ne gre v glavo?



Kako to, da delavstvo tako velike industrialne države, kakor je naša, še zmerom ni zmoglo zgraditi močne delavske stranke?

V SOBOTO 24. FEBRUARJA VSI NA

DOMAČO ZABAVO

"NARODNIH VITEZOV" ŠT. 39 S. N. P. J.

PRICETEK OB 8. ZVEČER.

VSTOPNINA 25 CENTOV. • • FINA ZABAVA

Godba: GRADIŠEK in OMERZA

P. O.

PREKO ATLANTIKA PO 31. LETIH

FRANK ZAITZ

(Nadaljevanje.)

"Nekaj dni se nekje morava ustaviti. Tole tekanje iz kraja v kraj, iz lokala v lokal, od človeka do človeka, v urade itd., ne utrjuje samo mene nego prav tako tudi tebe," me je karala žena.

Domenila sva se, da greva na "oddih" v mirni Bohinji. In za nama naj pride vsaj za dva dni, ako bo utegnili, njena mati.

Odpeljala sva se na Jesenice, presedla v bohinjski vlak in izstopila v Bohinjski Bistrici. Tu sva dobila avto bus, ki je naju zaeno z drugimi potniki odpeljal na cilj. Midva sva izstopila zadnja. Drugi so se ustavili v letovišču Sv. Janez, ki je prvo ob koncu Bohinjskega jezera.

"Pozdravljeni v kraljestvu Zlatoroga", se glasi napis nad stransko cesto, ki zavije proti hotelu Slovenskega planinskega društva. Imenujejo ga "Zlatorog". Ta je na drugem ali začetnem koncu jezera.

Ko sva se divila lepi okoliščini, strmim goram, Bohinjskemu jezeru in gledala proti kotlini, kjer je izvir Savice, sva za trdno zaključila, da tudi tu ne bova "počivala". Na pravila sva načrt. Prvo jutro k izviru slapa Savice, nato nazaj na drugi poti k slapu. Potem par ur počitka v gorski gostilni blizu slapa. Imenuje se penzion Savica. Naslednji dan peš okrog Bohinjskega jezera. Med potoma se ustavi v vasicama Sv. Duh in Sv. Janez, ki se preživljata z letoviščarji. En dan hoje sva si določila za poset v vas Staro Fužino, nato v Bohinjsko Srednjo vas, o kateri pravi Krajevni leksikon Dravske banovine tudi tole: "V nobeni gorenjski občini ni združenih toliko pokrajinskih lepote, afikovitih talnih oblik, razgledov, planinskih postojank, priložnosti za oddih in telesno okrepčilo kot tu." Na to iz Srednje vasi dalje po vaseh in poljih do Bohinjske Bistrice, kjer počakava vlaka, s katerim pride njena mati. In ostali čas porabimo s posetom na vojno pokopališče v Ukanu, v gore in druge zanimive kraje tod okrog.

Polja okrog Bohinjskega jezera, kolikor jih je, radi hladne klime niso rodovitna. Večinoma se ljudje tu pečajo z živinorejo, glavni vir dohodkov pa jim prinašajo letoviščarji. Bohinjsko jezero je dolgo štiri in pol kilometra, ali po naši meri nekaj manj kot tri milje. Široko je povprečno dve tretjini milje; po površini obsega 4 kv. milje. Globoko je do 45 metrov in najhladnejše izmed gorskih jezer v Sloveniji, po legi in obliki pa ga prištevajo med najlepša alpska jezera. Njegov okvir se naglo zmanjšuje z nasipanjem po meliščih, snežnih plazovih, okruženih skalah, ki se kotilijo vanj z višin, zlasti pa po hudournikih, ki nosijo vanj ogromne kupe kamenja.

Vas, v kateri sva se nastanila, se imenuje Ukanec. Mnogi ji pravijo tudi Ukanec in Konec, ker je zadnja v bohinjski kotlini. Od tu vodi pot na gore Komarča, Komen, Konjski Vrh Bogatin, Škrbino, k Triglavskemu jezeru in druge v tem pasu.

Poleg hotela Zlatorog je v Ukanu še eden blizu gorskih sten, ob poti k Savici.

V Bohinji prihaja veliko ljudi, da počivajo, še več pa hribolazcev in pozimi pa smučarjev. V hotelih pri Sv. Janezu je stan in postrežba precej draga, a v hotelu Zlatorog, ki je bil zgrajen pred nekaj leti, pa je bilo oboje razmeroma poceni. Veliko ljudi si najame letovišne kočice, ali pa sobe, in si kuhajo sami. Na ta način shajajo jako poceni. Po vaseh pa stanuje veliko letoviščarjev v gostilnah in kmečkih hišah, kajti udobnih sob v hotelih in hotelske postrežbe si s svojimi dohodki ne morejo privoščiti.

Na obiskih v vaseh sva se seznanila s pisano družbo počitničarjev iz Ljubljane, Zagreba, Beograda in drugih jugoslovanskih mest. Ljubljancani, večinoma uradniki, so bili v večini.

Vrhovi gora so goli. Nižinski deli so poraščeni z gozdovi. Vmes so planine, po katerih se pase živina. Bohinjski sir slovi daleč naokrog.

Veliko gozdov, zemlje, hotelov in žag pripada v tem kraju ljubljanski škofiji. Cerkvi jih je vzel avstrijski cesar Jožef in jih proglasil za državno lastnino. Pozneje je avstrijska vlada na pritisk katoliških politikov in duhovščine dala vse dohodke od svojih posestev, ki so bila prej cerkvena, v "verski zaklad", iz katerega je plačevala razne cerkvene naprave. Isto je potem vršila Jugoslavija, dokler ni dr. Korošec končno izposloval vrnitev teh bogastev cerkvi.

V ljubljanski škofiji obsega 27,041 hektarov, ali približno 67 tisoč akrov v ameriški meri. Od tega ima v Bohinji 12,863 hektarov, na Bledu 7,930 in v Kranjski gori 3,420, ostalo pa v Kostanjevici na Dolenjskem. Gozda ima 17,000 hektarov, ostalo so njive, planine, travniki in vinogradi (slednji na Dolenjskem).

Ta velika imovina je ljubljansko škofijo zelo ojačala, kajti velika posestva je imela na Kranjskem in tudi na Štajerskem že prej. Donaja ji lepe dohodke in pomaga preživljati veliko gospodov.

Ljudem to ni všeč, ampak kritizirati javno ne smajo. Časopisi so smeli le poročati o povrnitvi posestev verskega zaklada v cerkevno last, in to je vse, kar so jim cenzorji v Sloveniji dovolili.

Od Zlatoroga do izvira slapa Savice je naju vzelo par ur hoje. A se je izplačalo. S konca steze, ki je vsekana v strmi breg do izvira, sva gledala, kako vre voda iz sten Komarč in se podi po njih v globino. Velikost gorovja vsenaokrog, goli vrhovi, gole stene in iz njih bruha voda in se bobneče poganja v nižino ter izteka po Savici v Bohinjsko jezero. Struga, po kateri se izteka iz jezera, se imenuje Sava Bohinjka, in po nekaj dotokih Sava.

Od izvira je treba nazaj v globel in potem po drugi poti k slapu. Zaradi klanca in kamenja, ki ga nanašajo naliči, je pot utrudljiva. Mnogi, posebno ženske iz mest, se vrnejo predno dosežejo slap. Videla sva jih, ki so se pripeljale do

blžnjega zadnjega hotela pred kotlino z avtobusi iz Nemčije, pa se jim v njihovih šolnih ni zdelo vredno dokončati strme poti do vodopada, ki je znan po vsi Evropi.

Na koncu poti je mala koča, in tik nje prepad. Pod njim se pričinja Savica. Od kočice, v kateri je prostora za kakih osem oseb, je uklesana ob skalni steni kakih dve sto čevljev dolga pot navzdol do slapove nižine. Angela je hitela snemati slike in vzklikala, "sem bova še prišla in mama z nama, kadar pride."

Res sva šla spet še isti dan proti večeru in v tretjič z njeno materjo. V kotlini vodopada je bil že mrak. Dasi mi pridejo verzi le malokdaj v misel, sem se tu spomnil na Otona Župančiča "Slap".

Sredi samotnih sten v pajčolanih pen slap pada, pada, pada. Solnce nad šumom mavrice spleta, ptica meglice prišee preleta, stresa dragulje s peroti; prišel po daljni sem poti preko strmin in čez loge, z mano nevestica mlada, pa sva oba kot zakleta, vklejana v biserne kroge: venomer slap pada, pada, pada.

Videla sva niagarske slapove in se divila njihovi mogočnosti.

Videla sva slap reke Yellowstone v Montani, šla do njega navzdol po strmi stezi in stopnicah do rečne gladine in občudovala krasoto.

Ampak Slap Savice je čudo svoje vrste. Iz skalnatih sten hrumi voda, ki se zbira v drobno gorovja in si je tu poiskala pot na prosto. Višina slapa je 97 metrov. V bazenu, ki si ga je izdolbel, se del vode izteka v leseno korito, ki je z železnimi vponami pritrjeno k skalni steni in ponekod pa vseka pol milje, od kjer se steka navzdol v dveh debelih železnih ceveh za pogon elektrarne, ki oskrbuje električni tok vsemu Bohinju. Delavci, ki so zgradili to napravo, so bili vsled prepadov vedno v smrtni nevarnosti. Elektrarna je skrita v gostem drevju ob šumeči Savici.

Ko je France Prešeren spenil svoj nesmrtni "Krst pri Savici", še ni bilo elektraren in še dolgo pozneje ne. Dohod od slapa je bil težaven, ker turistična še ni bila razvita in ni nihče skrbel za zgraditev in negovanje stez po teh krajih. Ampak slap, ki mu je dajal navdahnjenje, je bil v svoji divjini in nedostopnosti veličasten, kakor je danes.

Do naju in slapa sta dospela dva para. Govorili so češko. Mladi ljudje. "Kako grozno je to," je rekla ena svojemu spremljevalcu. Druga ji je vzhičeno pritrčila. Fanta sta molčala in ju stiskala k sebi. Prišli so sem vsi zgovorni. Tu jim je beseda zastala. Mrak je in slap "pada, pada, pada". Temne, mokre stene širijo hlad. Slap bobni in se spodaj spreminja v šum Savice.

"Če padem," je rekla ena, ko je pogledala v prepad, "bo konec".

"Ne bo ga," je odvrnil njen fant. "Jaz te varujem." Privla sta se drug k drugemu v hladu, nato so vsi štirje odšli. Druga se je ozrla nazaj še enkrat in sama zase vzkliknila: "To je grozno!"

Pa ni. Odšla sva tudi midva. Proti slapu nisva srečala nikogar več. Večer je legal na krajino in na gorah so se gostile megle. Tihot mir je motil edino šum Savice in bobnenje vodopada.

In spet se spomnim Otona Župančiča, ki je na koncu svoje pesmi "Slap" zapisal:

Koliko let še? Ali so pred nami
bratje in sestre nepovratno pot;
tih, skrivnostni tisti so hrami,
tih, kot gluh je njihov rod;
ali jih mami, ali jih drami,
ko tam sam
sredi samotnih sten
v pajčolanih pen
slap pada, pada, pada? ...
(Dalje prihodnjič.)

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure dopoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles.

Lenin se poslovil od svetovne razstave v New Yorku



Nedavno smo priobčili sliko delavca z zvezdo na paviljonu Sovjetske Rusije na svetovni razstavi v New Yorku, ki so ga po navodilu iz Moskve razdelili in ga bodo odpeljali nazaj v Rusijo. Na tej sliki je blok paviljona z uklesano podobo Nikolaja Lenina. Sovjetski paviljon, ki je bil na razstavi eden najpopulárnejših, je izgubil privlačnost in pomen vsled nove sovjetske vnanje politike in njene zveze s Hitlerjem, kateri je med večino newyorčanov najbolj obsovana oseba na svetu.

Razno iz metropole

Cleveland, O. — Dne 2. februarja smo v Slov. del. domu obdržali sejo kluba št. 49 JSZ in po seji smo pa imeli kar tri predavanja in potem še diskuzijo o njih ter vprašanja na govornike. S sejo smo skušali biti vsled tega bolj kratki in tako se je zgodilo.

Predsedoval je Frank Česen. On je v resnici zmogel tega kot onega, kamor ga postavite, svojo nalogo dobro izvrši.

Med drugim smo na tej seji razpravljali tudi o bodočem zboru JSZ. Kot znano, je njena eksekutiva sklenila obdržati zbor JSZ in Prosvetne matice 4., 5. in 6. julija in vprašala klube v Clevelandu, dali sprejmejo sedež zbora v svoje področje, to je, da se ga skliče v Cleveland. V razpravi, ali naj bo v Slov. nar. domu na St. Clair Ave., ali v Slov. delavskem domu na Waterloo Rd., so se navzoči odločili za slednjega, vodstvo za priprave in drugo pa prevzame klub št. 49. Ako pa bi se odločili za SND, bi bil prevzel vodstvo klub št. 27, ki zboruje v njemu. Naravno, da bosta s klubom št. 49 sodelovala tudi kluba št. 27 in 28 JSZ in konferenčna organizacija Prosvetne matice za clevelandsko okrožje.

Klub je za zbor najel veliko dvorano SDD, da se bodo zborovalci v juljski vročini boljše počutili. Najelo se bo tudi druge potrebne prostore. Delali bomo torej za uspeh XII. rednega zbora JSZ in Prosvetne matice skupno roka v roki. Uvedli smo tudi običaj, da prihajata na sejo kluba št. 49 dva zastopnika kluba št. 27 in naš pošilja svoje na sejo kluba 27, da poročamo drug drugemu o aktivnostih.

Prvi je predaval na seji 2. feb. Frank Česen o naši delavski kulturi. Svoj referat si je spisal. Boljšega predmeta bi si ne mogel zamisliti. Ker ga je fino obdelal, so navzoči svetovali, da naj ga pošlje v priobčitev Majskemu Glasu.

Drugi je govoril s. Milan Medvešek o razlikah med socializmom in komunizmom. Dotaknil se je tudi naprejeveev, oziroma njihovega lista, in izjavil, da ga ni bilo treba, ker že imamo dva preiskušena delavska lista, Prosveto in Proletarca. Proletarec je bil ustanovljen posebno in edino, da služi delavskemu gibanju in delavskim bojem, in ta list slavi letos 35-letnico kot pošten, zaslužen delavski zagovornik. Njegov govor je bil obširen, kajti predmet je imel pač tak, da se ga ne more na kratko obdelati.

Večkrat se domislil Milana Medveška na nekem zborovanju Cankarjeve ustanove pred par leti. Menda je bil tisto prvi njegov govor. Očividno si je zamislil povedati nekaj dobrega, a se je raztresel in rajše nehal. A ker je vztrajal in dela-

ven, se je razvil v dobrega govornika in v še boljšega predavatelja.

Tretji je govoril Math Petrovič, ki je slovel za finega govornika že pred mnogimi leti. Govoril je o splošnih trenjih in tokih ter se dotaknil tudi tehnokratov.

Po mojem mnenju je seja in trije govori na en večer preveč, ker vsaki da sam dovolj gradiva za razpravo. Tudi ob tej priliki je bilo na govornike veliko vprašanj. Ker imamo v klubu dobre moči, naj se torej v prihodnje za po končani seji od časa do časa izbere v naprej en predmet in referanta; ko ga skoneš, se naj razpravlja o njemu. Isto se lahko vrši v klubu št. 27 in kadar mogoče, tudi v klubu št. 28. Pa dovolj o tem za danes. Bom še v drugič kaj pisal o našem delovanju.

Naj poročam nekoliko tudi o delovanju in uspehih Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. v Clevelandu. Pred nekaj tedni se je vršila seja delničarjev, na kateri je predsedoval Math. Petrovič, s. F. Barbič je bil podpredsednik, Mrs. Matko pa zapisničarka. Besed je bilo mnogo izgovorjenih, rekel bi, da za prazen nič veliko preveč, da smo jih bili vsi do grla siti.

Poročilo tajnika V. Coffa za zadnje štiri mesece poslovanja je bilo nad vse zadovoljivo. Očiten dokaz, da je bil prizidek potreben. Ako sem o njemu domislil, sem sedaj z drugimi lojalnimi delničarji zadovoljen, ako ravno mi ni pri domu vse všeč. Veseli me pač, da je dober uspeh. Vskladno, ki mu je korist doma pri srcu, mora sedaj priznati, da je bil potreben prizidek in kegljišče. Kritike proti njemu bi bile danes neumestne in domu škodljive.

Dom služi zdaj tudi sportu, a prav tako lahko tudi delavski kulturi in vzgoji, samo ako jo bomo gojili. Kogar veseli tudi kegljanje ali balincanje, naj ima to zabavo! Kogar pa ne, se mu tudi ni treba spotikati, kajti nihče nikogar ne sili, naj balinca ali keglja.

Ce bomo le jamrali, da kultura peša, ji ne bomo s tem nič pomagali. Namesto gledati od strani in kritizirati je boljše sodelovati z delom in s "copaki". Namigavalo se je tudi o nekakih kimovcih, ki so bili v zadnjih dveh ali treh direktorijih SDD. Oseb se sicer ni omenilo, kakor je navada pri namigavanjih.

Zase vem, da s čemer se nisem strinjal, sem to tudi izrazil in radi tega tudi nisem več kandidiral. Vem tudi, da kamor in kjer sem kaj sprejel, sem delo in nalogo po svoji moči tudi izvršil, dasi sem bil zadnjih 15 do 20 let z delom v kulturnih in drugih organizacijah preobložen. To vem jaz in vsi tisti, ki poznajo moje aktivnosti. Tudi tisti direktorji, ki niso imeli "penfelja" ali uradov (to smo bili štirje), razen prosvetnega, smo storili svoj

delež v korist doma. O tem več v Prosveti, tako tudi o razburljivem govoru tajnika Slov. del. doma V. Coffa o slabih investicijah SNPJ, ki ga je govoril ravno pred zaključkom konference SDD.

Rekel sem, da ne soglašam z vsem pri tej ali oni ustanovi in ne z vsakim, in to velja zame tudi pri SDD. Bil pa sem pravičen in dosleden in še vedno bom izrekel in zapisal lepo in koristno besedo kot delničar, za SDD, pa če sem v direktoriju ali ne. Drugače bi se pokazal nizkotnega in nepravilnega. Zavedati se je treba, da posameznik še ni podjetje.

Onim čitateljem po deželi, ki ne poznajo dobro tukajšnjih razmer zagotavljam, da vzlic vsemu, kar so čuli o Slovenskem delavskem domu, je na trdni gospodarski podlagi. Gotovo, da ima dolg! Kje pa ga ni pri delavskih podjetjih! Ampak ta dolg bo počasi izginil. Prav nič strahu.

Anton Jankovič.

Občni zbor Slovenskega delavskega centra

Chicago. — V soboto 10. feb. se je vršil občni zbor Slovenskega delavskega centra, ki se ga je udeležilo kakih 35 pooblaščenecv in članov. Zastopali so svoje deleže, klub št. 1 in druge klube, društva in JSZ.

Glavni poročevalci so bili predsednik Frank Aleš, tajnik-blagajnik Joseph Drasler, ki je predložil finančno stanje te ustanove, Rok Božičnik v imenu nadzornega odbora in Frank Zaitz, upravitelj posloplja.

Finančno poročilo v podrobnostih je bilo poslano vsem članom. Dohodkov na delnicah, najemnin za dvorano, stanarini za urade, in prispevkih članov Družabnega kluba Slovenskega centra so skozi vse lanko leto znašali \$2,622.30, izdatki pa \$2,376.94. Za popravila se je potrošilo \$173.17, na obveznosti, ki jih ima SDC v Jugoslovanskem hranilnem in posojilnem društvu, je plačal lani \$689.54, vzdrževanje in olepšavanje vrta je stalo \$104.43, za kurjavo je bilo potrošenega nad \$200 (za premog in plin), ostale vsote pa so davki, elektrika, razne potrebščine, plače, čiščenje, izdatki za vzdrževanje balnišča in razni drugi mašč potroški.

Vloga SDC v Jugoslovanskem hranilnem in posojilnem društvu znaša \$5,850.00, dolgujemo mu pa \$4,430.36.

Davke, obresti in obroke na glavnico SDC redno plačuje, manjka pa denarja za izboljšave, ki so potrebne.

Mnoga dela se izvrši brezplačno. Na primer, John Chermazar je delal lani na vrtu brez odškodnine, veliko dela pa so izvršili Mrs. Groser, Luka Groser in njun sin Lucas Groser. Dalje Rok in Nicolina Božičnik. Tudi John Težak, ki je bil priden posebno prvo leto našega Centra, je nekoliko pomagal, toda vsled slabega zdravja zdaj ne more več toliko. John Sprohar je prevzel kakršnokoli delo mu je bilo odkazano. Tako se je s temi in drugimi močmi naš Center vzdržal vzlic slabim časom.

V novi upravni odbor (direktorij) so bili izvoljeni, Frank Aleš, predsednik; F. S. Tauchar, podpredsednik; Joseph Drasler, tajnik; Filip Godina, blagajnik; Anton Garden, zapisnikar. Nadzorniki: Rok Božičnik, Oscar Godina in Angela Zaitz. Za upravitelja posloplja je bil izvoljen Frank Zaitz. Vsi omenjeni so bili ponovno izvoljeni, razen Oscar Godina, ki je nov član v direktoriju. Nadomestil je Justina Zajca, ki se vsled boleznih zborovanja ni mogel udeležiti.

Poleg poročil odbornikov je bila najvažnejša točka dnevnega reda vprašanje o predelavanju. Ko so izrazili svoja mnenja vsi, ki so se priglasi, je bilo sklenjeno, da se pooblašča ukrepati na podlagi financ, okoliščin in potrebe novi upravni odbor.

Orožje nevarna igrača

Mnogi starši in drugi imajo navado kupovati otrokom za igrače tudi stvari, ki predstavljajo orožje. Igraški samokresi so med otroci najbolj zahtevani. Vidijo streljanje v kinoglediščah, poslušajo o ropih, o starih divjih časih na zapadu, pa jih v njih domišljiji mika, da bi bili tudi oni junaki.

Vidite jih, kadar imajo toy revolverje, kako resno se postavljajo v pozu drug proti drugemu in "streljajo", ali pa v mimoidoče.

To je nevarno iz psihološkega vidika, ker se otroku ucepi veselje do pustolovstva in igranja z orožjem, in v drugič, ker marsikak tak otrok dobi

pravo orožje v roko in posledica je tragedija v njegovi ali kak drugi družini.

V mnogih slučajih že, ko je otrok dobil v roke puško, ali samokres, ali celo nož, se je dogodila nesreča. Ena nedavno spet v Chicagu. Sedemletni Frank Miller je iztaknil v prodajalni, v katero je prišel s svojim 29letnim očetom, na polici samokres. Trgovca ga je imel pač pri rokah zaradi roparjev. Deček ga je vzel v roko in sprožil. Njegov oče se je zgrudil smrtno zadet. Deček se je sicer hotel le igrati, a igra z orožjem je nevarna, bodisi v malem med otroci, ali v velikem med državniki.

35-LETNICA PROLETARCA V NEDELJO 3. MARCA v dvorani SNPJ, 2657 Sq. Lowndale Avenue CHICAGO, ILL.

Živa slika. Nagovor o pomenu slavlja, Frank Zaitz.

Sopranistka Louise Kelemenic iz Garyja, Ind.

Govornika Ethin Kristan in Maynard C. Krueger.

Pevski trio sester Mary, Ernestine in Lucille Jugg.

"SEJALCI." Zborna recitacija v treh slikah. K 35-letnici Proletarca priredil Ivan Molek.

Nastopi tudi mladi Eddy Udovič.

Pevski zbor "SAVA".

Med programom in zvečer igra v gornji dvorani orkester JOHNA GORSKA ml. iz Springfielda, Ill. V spodnji PUCLJEV TRIO.

PRICETEK PROGRAMA OB 3. POPOLDNE.

Vstopnice v predprodaji 35c. Pri blagajni 50c.

Prepričali ste se,

da je AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR za leto 1940 knjiga, ki je vredna, da jo čita vsakdo, zmožen našega jezika.

Ker se je vsebina koledarja dopadla vam, se bo tudi drugim, ki ga še niso čitali. Priporočite ga jim, ali pa naročite par izvodov vi, ker jih boste mednje na ta način še najlaglje razpečali. S tem sodelovanjem boste pomagali, da bo koledar čimprej ves rasprodan.

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

American Youth Congress je postal mladinski organizacija vseh držav klic, da naj pomagajo izvojevati mir. Vsem, razen mladini na Finskem, Nemčiji in Italiji. Te države je izpustil zato, ker mladina v njih ne sme storiti ničesar brez odobritve vlade. V Rusiji sme? Do pričetka marja 30. novembra minulo leto je imela mladina na Finskem približno toliko pravic kakor jih ima v tej deželi. A v Rusiji ni smela prejeti in ne sme danes sprejeti hiti ene resolucije, ki je bil prej ne odobrila vlada. Če bi mladinske organizacije v Rusiji protestirale proti vpadu na Finsko, bi bilo žalostno zanje. Ameriški mladinski kongres je bil torej zadeva komintarne in se je gibal kakor je ona vlekla vrvice.

Radniški Glasnik je nas do poletja lanskega leta zmerjal, enako druge socialiste, ker nismo hoteli hvaliti new deal in mu pomagati. Zdaj zmerja on new deal in pri tem ne pove, da pljuje na tisto, kar do nedavna ni mogel prehovati. Kriva njegovi spremembi je sprememba vnanje politike Moskve. "Antifašizem" in "demokracija" za komuniste nista več v modi.

"Naprej" je bil radi slabega zdravja preseljen iz pittsburskega dima v Cleveland. Tiskarna "Radniški Glasnik" se je s tem iznebila bremena in odgovornosti, njeno glasilo pa je apeliralo na Hrvate v Clevelandu, naj store vse v svoji moči, da pomagajo "bratci Slovincem". Ker so Hrvati pozabili, kako po neumnem so potrošili šest tisoč dolarjev za Delavsko Slovenijo, bodo spet pomagali.

Hrvatska je dobila avtonomijo in svojo zakonodajo (sabor). Vsi moški, stari 24 let in več, ki so pristojni v Hrvatsko, imajo volilno pravico. Ženskam so jo "za enkrat" odrekli.

Vprašanje zaslug je včasih jako kočljivo. Na primer, komu gredo zasluge za zgraditev Slovenskega narodnega doma na St. Clair ave. v Clevelandu?

Frank Somrak je včasih trdil, da večinoma njemu. Drugi, da naprednemu sloju v celoti. Ampak Ameriška Domovina ugotavlja, da klerikalcem. Resnica je, da je mnogo slednjih kupilo dežnice, toda delali so naprednjaki. Zato le, da so v dobi krize in zmede postali mnogi naprednjaki brezbrizni, ali cinični, ali celo nagaživi, pa se res lahko primeri, da bodo imeli končne "zasluge" klerikalci, ker "napredujejo" (njihove vrste in aktivnosti se res jačajo) in pride dom kaj lahko njim v upravo. Milan Medvešek, kateremu je Am. Domovina posvetila članek v obrambo katoliških zaslug pri SND, je pravilno izjavil, ko je zapisal, da bo moral biti napreden element pameten, previden in tolerant napram sebi, če hoče, da ne bodo prišli požet sadove oni, ki niso sejali.

Hrvatski komunisti v USA in v Kanadi so napovedali vojno ne le ameriškemu predsedniku Rooseveltu, nego tudi dr. Mačku, voditelju hrvatske seljaške stranke in nove avtonomne Hrvatske. Prej so obadva hvalili. Pakt med Berlinom in Moskvijo jih je primoral taktiko popolnoma spremeniti.

Na mestu je vrlo važno "pitjanje": Ker je Radniški Glasnik toliko za unije, čemu obratuje "open shop" v tiskarni in v uradu? Čemu se službenici v uradu in tiskarni HBZ, kakih 40 po številu, niso organizirani v CIO ali v AFL, pa bi se odslužbe, s katerimi jih je obdarila večina upravnega odbora v svoji politične namene, lahko skupno ubranili?

Hrvatski Glas v Kanadi se zgraža nad slovenskim "komunističnim Janezom Naprejem", ker piše, da je v avtonomni Hrvatski zdaj manj svobode kot kdaj prej in preganjanja pa več nego ga je bilo. Hrvatski Glas "Janezu" očita, da ne ve kaj piše, če pa ve, tedaj tudi ve, da laže. Češ, čemu rajše ne piše o svobodi v Rusiji in vprašuje, če je Stalin narode v Sov. Uniji vprašal za dovoljenje

skleniti pakt s Hitlerjem, ali poslati svojo armado v klanje na Finsko?

Earl Browder je upal v kongresnem okraju v New Yorku, v katerem so se vršile 6. feb. nadomestne volitve, če že ne zmaga, priči s številom glasov vsaj blizu zmagovalca. A ostal je daleč na tretjem mestu. Nasprotna kandidata sta jih dobila skoro dvajset tisoč, Browder vzlic dragi kampanji le 3.080. Pravi, da jih stane vsak glas nad dva dolarja. Ta investicija jim torej ni prinesla rezultata.

Zajedničar in drugi hrvatski listi apelirajo na Hrvate, naj pri letošnjem ljudskem štetju odgovore na vprašanje o narodnosti, da so HRVATI, ne pa Avstrijci, Jugoslavlani ali kaj drugega. Kaj naj store Sloveni?

V HBZ je zdaj borba tudi radi plač odbornikov v glavnem uradu. Nekateri, katerim se zdi, da so dobili na konvenciji premalo povznanja, so predložili članstvu iniciativo za zvišanje. Drugi, ki so zadovoljni, agitirajo proti. Pa so nezadovoljni sklenili dati članstvu še eno iniciativo, v kateri bodo predlagali znižanje plače gl. predsedniku, gl. tajniku in gl. uredniku. Zanimiv boj, pa tudi špases. V boju zaradi uslužbenec gl. podpredsednik ohijski senator Boic ugotavlja, da je vsaki dobil službo po prijateljstvu, kakor je običaj več ali manj tudi drugod.

Josipu Čekaru pri HBZ. — Tista stvar v Proletarcu je bila šala, zato je ne bi smel vzeti resno ali jo citirati v Zajedničaru.

WPA se peča ne samo z gradnjami, ampak uposluje tudi slikarje, novinarje itd. Clevelandski Foreign Language Newspaper Digest Project pod vodstvom WPA se peča z opisovanjem drugojezičnih listov v Clevelandu in študijami organizacij tujerodcev. Med njimi je vključena, kot piše F. J. Eržen v glasilu SDZ, tudi Jugoslovanska socialistična zveza. To je pametno, kajti klubi JSZ so med našim narodom v omejenem mestu izvršili v nad treh desetletjih veliko koristnega dela. V Chicagu je izvršil študijo o nji, istotako v področju WPA, neki Čeh.

Krivda za poraze, ki jih naše gibanje doživlja in tam v društvih, ni samo pri nasprotnikih, nego včasih tudi netaktnost, ali pomanjkanje aktivnosti naših ljudi in pa osebnosti. To velja tudi za slučaj v Milwaukeeju. — N. N.

Zapadni Rim, ali napredni Pueblo?

Pueblo, Colo. — Nekateri pišejo o Rusiji, nekateri o napredku, mi, kakor pravi clevelandski Barbič, pa bomo pisali le o nas v naši naselbini.

Kakor smo že poročali, nas je zadnje poletje zapustil dušni pastir Chrl Zupan, ki je posel našo ovce kakega pol stoletja in skrhaj pri tem opravilo precejšnje število škarij. Ob slovesu smo ga obdali z rožami in mu vsipali voščila in pozdrave, da bi še dolgo živel, zahvaljevali smo se in se opravičevali.

Nasledil ga je dobro treniran namestnik za pastirja A. Roje. On je še mlad, a očividno v pastirskih sposobnostih ne bo zaostajal za svojim prednikom. Verjetno je celo, da ga bo nadkriljeval.

Njegova kolekta na božične praznike je znašala blizu dva tisoč dolarjev. Objubil je v posebnem razmnoženem poročilu, ki je bilo razdano po fari, letos izdati v farni brošuri pet rubrik imen na častni listi. Torej slično kakor vsako leto. Na nji so bili določeni za prvo častno mesto oni, ki so dali povprečno po 50c najmanj 50 nedelj, in ki so prispevali na Velikonoč in Božič najmanj \$5 vsakikrat, ali z vsem skupaj \$35.00 na leto. Na drugo častno rubriko so vpisali oni, ki so dali najmanj \$12 skozi vse leto. In tako nazaj do

Možnosti za spor z Anglijo vsled njenega pregledovanja ameriške pošte



Angleška blokadna kontrola že več tednov ustavlja tudi ameriške ladje ne le da jih pregleduje, če vozijo "kontraband", nego pregleda tudi ameriško pošto in si pridržuje pisma in pakete, ki so naslovljeni v Nemčijo ali v njena "protektorata" Češko in Poljsko. Ameriška vlada je proti temu protestirala, a angleška vlada je odgovorila, da pošiljajo Nemci in drugi iz Amerike Nemčiji denarne vrste, ki skupno znašajo stotine dolarjev. Anglija je z Nemčijo v vojni, pravijo v Londonu, pa ne morejo dovoliti, da bi prejemale podporo od kjerkoli. Gornja slika je snel mornar ameriške ladje Washington v času pregledovanja pošte na nji pri Gibraltarju.

pete "častne" liste, ki je rubrika onih, kateri niso dali ničesar! Kadar lahko župnija v tako revni naselbini, kakor je naša, nabere samo na božič do dva tisoč dolarjev, je že nekaj! To je nam v ponos!

Tudi nesrečo smo imeli v farni. Župnikovo avto, ki je bil last cerkve, se je razbil. Nekdo se je zaletel vanj in ga pokončal. Ampak tisti nekdo ni mogel plačati nikake odškodnine, ker je avto, s katerim je tresel v našega župnijskega, ukradel. In tat sam je bil tudi brez denarja.

Župnik je nato pojamral, da ne bi rad posegel v cerkevno blagajno za nakup novega avta, pa je v tistem božičnem poročilu napisal nam tudi tole:

"Has anyone a good plan to pay for a new car without draining an already depleted church treasury? We are open for suggestions. We may ask every wage-earning parishioner to give us one dollar for this purpose."

Slednje je bilo podčrtano v originalu. Citiram gornje zato, ker se še nam faranom, oziroma ovcam, ki smo strizanja vajeni, zdi to skoro malce zanimivo.

Gospod so nas povabili tudi na zahvalno molitev, da izrečemo usmiljenemu stvarniku svoje vzradočenje za milosti in dobrote, ki jih je nam izkazal v minulem letu. In vrh tega so gospod omenili, da tisti, ki se nimajo Bogu za kaj zahvaliti, jih ni treba k zahvalni molitvi. In res jih je veliko manjkalo. Za krizo, boleznimi in take nadloge se ljudje pač neradi zahvaljujejo, razen oni, ki smatrajo, da so nadloge kazen božja za njihove grehe.

Nabirali smo tudi za nove orglje nekako na tak način kakor so gospod svetovali, da jim bi kupili nov avto. Ampak dajali nismo samo po dolarju, pač pa po 5, 10 in nekateri so tudi več nametali v pehar.

Dasi gospod pojamrajo, pravijo cerkveni odborniki, da če ne bo nikoli slabše, bo za župnijo St. Mary jako dobro. Zadnje tedne je tok pritiskal mrz, a v župnijskih prostorih ni nič ozebel.

Ker nisem v šolskem odboru, ne vem točno, koliko otrok prihaja v župnijsko šolo, a pravijo, da nad 200. Moji sofarani pravijo, da obiskujejo farno šolo St. Mary tudi otroci nekaterih takih staršev, ki so nekdo bil zoper Boga in niso hodili v cerkev. Zdaj otroci molijo zanje, da jih otmo večnega pogubljenja. Da, moj sosed, s katerim sedim v cerkvi v isti klopi, mi je celo zaupal, da pošilja otroke v šolo St. Mary celo nekateri tako progresni star-

šolci. Kompanija pa si je napravila svojo unijo.

Na kulturnem polju smo jako aktivni, ker se nimamo kegljskega, kakor v Collinwoodu. Pojemo večinoma v cerkvi, v izobraževalne namene pa kritiziramo, zmerjamo, kolnemo in včasih kvantamo. Ako nam tega dopisa ne boste priobčili, prosim, pošljite ga v objavo Glasilu KSKJ, ali pa Napreju.

Faran.

Diktatorji in demokracija tukaj in drugod

Milwaukee, Wis. — Zadnje čase se veliko piše o diktatorjih in diktaturah v Evropi, prav malo pa se zanimamo, kako bi odpravili diktatorje v tej deželi, ki ne bi bili nič boljši kakor diktatorji tam čez, ako ne bi imeli še to bore malo demokracije. Vzemimo na primer nekatere demokratske governore in njih obljube pred volitvami, ko so pa bili izvoljeni, so se obrnili proti new dealu in v industrialnih sporih proti unijam.

Volilci v Wisconsinu se gotovo še spominjajo govorov po radiu republikanskega gubernerskega kandidata Heila. Objuboval je znižati davke, odpraviti brezposelnost, relifa ne bo treba več, ker bo dela pod njegovo administracijo za vse zadosti, ki hočejo delati, a zgodilo se je po njegovi izvolitvi obratno.

Naložil je poleg drugih davkov dodaten davek na cigarete. Ker pa si jih mnogi brezposelnih delavci ne morejo kupiti že izdelanih, si nabavljajo tobak in si jih zvijajo sami. Zato je naložil davek tudi na cigaretno papirke. Poprej si jih dobil z evitkom tobaka zastoj, sedaj pa te stanejo 5c. Zaposlenosti ni nič več kot pred njegovo izvolitvijo, ako ne manj.

Zaradi večletne brezposelnosti sem si preganjal čas z ribolovom. Ker sem imel z njim srečo, me je prijatelj vprašal, kaj devam na trnek, pa mi rečem, da "pocukrane" črve.

Dobro pocukrane "spiče" je imel v volilni kampanji tudi naš sedanjji governor. Tudi Boga je klical na pomoč, po volitvah pa se je zahvalil volilcem za zmago in omenil, da je molitev še vedno potrebna. Je še zmerom tako, da bolj ko jih boš blufal in lagal, prej boš uslišan. Sedaj bi se governorja mnogi, ki so glasovali zanj, radi iznebili in so pripravljeni nabirati na peticije za njegov odpoklic na referendum. Teh je trebalo 200.000. Tudi piketirali so šli pred njegov dom, pa so zvedeli, da ima ženo bolno in so namero opustili.

Detroitški pečlar vprašuje, kje so bili tukajšnji napredni člani takrat, ko je bivši napredni član JSZ proglasil slednjo in Prosvetno matično mrtvim. Eden izmed sed naprednih članov mu je povedal, da dokler mu je bil klub v korist — rekel je "molzna krava" — je bil dober. Ko hitro je izgubil pozicije, ni več dober. Vsa čast temu članu?

Na vprašanje, kje so bili napredni člani takrat, tole. Večina je ostala doma, ostali pa smo že prej vzeli prestopne liste k drugim društvom, ker smernice, ki so jih začrtali naši pionirji, so pri Perkotu brez veljave. Jaz sem trdno uverjen, da resnica pride na dan prej ali slej. Tudi Perkot naj si zapomni značilne Lincolnove besede: "You can fool some of the people all of the time, and all of the people some of the time, but you can't fool all the people all the time."

Frank Juvan.

Aktivnosti kluba št. 27 JSZ in Zarje

Cleveland, O. — Tisti, ki pravijo, da pri klubu št. 27 nič ne delamo, sodijo napačno. Res, da ne moremo delati čudežev, dečamo pa to, kar nam je v danih razmerah mogoče.

Klub in Zarja imata sedaj precejšnje število tu rojene mladine, ki je zelo aktivna posebnost na naših prireditvah. Učeljali smo tudi nekaj open forum, ki ga obdržujejo vsak četrtek večer. S tem se vežbajo, da bodo enkrat sposobni reševati socialne in druge probleme. Diskutirajo o vojni, državi, o unijah in političnih vprašanjih. Ko jih človek posluša, se mu kar dobro zdi, ker vidi, da je tukaj naša bodočnost in da bo delo za socialno preuredbo nadaljevalo tudi ko nas več ne bo. Pokojni Debs je dejal, da je socialistični pokret največja univerza. In je res. Kajti ta mladina, ki zahaja v naše vrste, veliko nadkrijuje drugo, ki se potika po drugih krajih.

V petek 1. marca se bo vršil članski zabavni večer v prizidku Slov. nar. doma, vhod z Addison Rd. Imeli bomo plesno zabavo in prigrizek. Vabimo tudi naše prijatelje, da se povešale z nami. Vstopnina je prosta.

V nedeljo 3. marca ob 1. popoldne se bo dal naš klub slikati. Njegova slika bo potem priobčena v letošnjem Majskem Glasu. Obveščamo vse naše člane, kateri niso bili na prošli seji, da pridejo v nedeljo 3. marca še pred 1. uro v klub, da nas bo čimveč na sliki. Fotografiranje bo izvršeno v Boris Studio na 62 St. Clair Ave.

V nedeljo 7. aprila se vrši naš običajni spomladanski koncert v auditoriju SND na St. Clair Ave. Na njemu bo poleg koncertnega sporeda predvajana tudi igra "Neutrality amor", ki jo je spisal Ivan Molek. Več podrobnosti o pripravah za ta koncert pozneje.

Naših priredb s tem še ni konec.

V nedeljo 14. julija se vrši skupni piknik kluba in Zarje na izletnih prostorih clevelandске federacije SNPJ. Klub je sklenil, da obhaja na ta dan tudi slavje 30-letnice svojega obstoja. Tudi o tem več pozneje.

Delavske razmere pri nas niso nič kaj razveseljive. Mnoge tovarne so več delavcev odslovile, nekatere pa obratujejo po 3 dni v tednu. Potreba po relifu se veča in z njo vred siromaštvo. Vse to bi se dalo izboljšati oziroma odpraviti, ko bi se proletariat enkrat zbudil, se politično organiziral in pomel današnje politike v "sur", pa bi bilo kmalu konec tega trpljenja in skrb. — P. O.

Kadar vam kak spis v Proletarcu ne ugaja, pomnite, da je to list za misleče čitatelje, ne za cenzorje!

PRISTOPAJTE K SLOVENSKEGA NARODNI PODPORN JEDNOTI

NAROČITE SI DNEVNIK "PROSVETA"

Stane na celo leto \$6.00, pol leta \$3.00

Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

ZOPET JE TUKAJ!

Ugodna prilika enkrat na leto za samoobratujoči plinski grelec

PONUDBA za dokaz varčevanja na 90 dni

Dokažite samim sebi, da lahko zmorete udovito udobnost vroče vode vedno na čepu.

* Na tisoče in tisoče družin se je poslužilo prednosti te senzacionalne dokazne ponudbe lanskega leta. Samim sebi so dokazali, da lahko zmorejo udobnost in pripravnost vroče vode vedno na čepu. Da omogočimo drugim tisočerm, da ugotove, kako malo stane, ako imajo vročo vodo VEDNO na čepu, ponavljamo zdaj to ponudbo!

Vzemite si tri mesece časa, da dokažete samim sebi, da ni primerno biti brez samoobratujočega plinskega vodnega grelca...

Samoobratujoči plinski vodni grelec vam daje stalno vročo vodo po presenečljivo niski ceni. V resnici, vzeto galon za galon, vroča voda ne stane na ta modern način nič več, kakor s starinskim grelcem, ki ga morate oskrbovati na roko. Samoobratujoči plinski vodni grelec drži vodo vročo natančno pri tisti temperaturi, ki jo želite, sploh brez vsake vaše pozornosti. Nič drugega vam ni storiti, kakor obrniti čep — vaša vroča voda je vedno v njem, podnevi in ponoči, za posodje, kopeli, čiščenje in pranje. Sto in eno gospodinjstvo delo se bo opravilo lažje in hitreje, kadar imate obilico vroče vode, vedno ČAKAJOČE NA VAS! Preizkusite sami. Sprejmite to ponudbo za 90 dnevni dokaz varčevanja! Pomnite, vi boste edini razsojevalec pri tej preizkušnji v vašem lastnem domu!

Ta ponudba velja samo za omejen čas

Obiščite svojega plumberskega trgovca takoj ALI PA POKLICITE WABASH 6000

MODERN COOKERY, CONSTANT HOT WATER, SILENT REFRIGERATION, GAS HEATING THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY

DVOJNI ZNAČAJ NEVTRALNIH DEŽEL V SEDANJI VOJNI

(Nadaljevanje s 1. strani.)
žele druga za drugo krokodilu v žrebo.

Incident na Norvežkem

Nevtralnost škan-dinavskih dežel v sedanji vojni je Angliji trn v peti, ker z njo nudi jo o-poro dovažajo nemške ladje železno rudo, les itd. Vrh tega ji ščiti varnost na Baltičkem morju, ker nima Anglija v njemu nobenega oporišča. Ako pa bi bila Švedska v zvezi z Anglijo, bi imela angleško vojno brodogradnjo, posebno pa še angleške letalske flote, oporišča tudi na tem kosu Evrope. Isto velja za Norvežko. S svojo nevtralnostjo nudi Nemčiji varno pomorsko pot s severa, od kjer dovažajo nemške ladje železno rudo, les itd. Po mednarodnem zakonu je morje v širini treh milj od obrežja vsake dežele, ki ni zapletena v vojno, njena priznana lastnina in vsled tega ne sme operirati v nje-mu s sovražnimi nameni nobena v vojno zapletena dežela. Ta morska obrežna pot ob Norvežki je angleški admirali povzročila že veliko preglavice. Ob nji je prišel na varno nemški potniški parnik Bremen, nemški trgovski parniki plovejo ob nji sem in tja, Anglija pa je to gledala s svojih vojnih ladij, a storiti ni smela ničesar. Končno se je osmešila in udarila po nemški ladiji Altmarm, kar v fjordu Norvežke. Parnik Altmarm je pred meseci spremljal nemško bojno ladjo Graf Spee. Slednja je potopila precej angleških parnikov. Mornarje, ki so se rešili z njih, je spravil v svoje medkrovje parnik Altmarm in jih skušal po norvežkem nevtralnem pasu pripeljati v tretji rajh.

Anglija se odločila

Poyeljšvo angleške vojne mornarice, ki je izvedelo za ta manever, se je odločilo kršiti nevtralnost Norvežke in rešiti angleške mornarje. Napad na parnik Altmarm je uspešno končala. Angleške mornarje je rešila. Ampak nevtralnost Norvežke je bila kršena. Angleški vladi je sedaj vseeno. Norvežka je majhna in šibka in z nevtralnostjo ščiti Nemčije v vojni z Anglijo. Tako je Norvežka — hočeš nočeš — v vojnem vrtnicu med dvema, oziroma med štirimi velesilami, četudi sama ni še v vojni.

Naša "nevtralnost"

Kakor je nevtralnost škan-dinavskih in drugih dežel lahko eni vojujoči se deželi v škodo in drugi v korist, tako je enostranska, ali pa striktno trgovska, tudi nevtralnost Zed. držav.

V vojni med Nemčijo, Anglijo in Francijo je politika nevtralnosti zvezne vlade v prilog slednjima dvema. Toda ne v trgovskem oziru. Nemčija lahko

kupuje v tej deželi vse tisto, kar je napredaj tudi Angliji in Franciji. Toda po tako blago morajo priti s svojimi, ali pa s tujimi ladjami. Nemčija si pomaga najbolj s pomočjo Rusije. Je sicer drag način, ker gre ameriško blago vsled angleške blokade večinoma po Pacifiku in od tam po železnici v Rusijo in Nemčijo. Ali pa po riskirani severni poti v pristanišče Murmansk, od kjer je do Nemčije veliko bližje.

Tehnični izhod glede Finske

Naš nevtralnostni zakon določa, da ne sme ta dežela dati posojil nobeni v vojno zapleteni deželi. Finska ga je dobila vseeno, ker med njo in Rusijo ni vojne. In je to čisto enostavno. Rusija je ni napovedala, torej je ni in vlada Zed. držav Finski lahko pomaga. Vendar pa se posojilo, ki ga ji je dala ta dežela nji na razpolago, ne sme uporabiti za nakup ameriškega, ne drugega vojnega orožja, torej edino za živila, zdravila in v slične potrebne namene.

Enako politiko igrajo Zed. države v vojni Japonske s Kitajsko. Japonska trdi, da vojne ni, Zed. države so to vzele na znanje, in priznavajo, da je ni, ob enem pa pomagajo Kitajski s posojili in z blagom. Japonsko pa zalagamo z municijo, oljem in z vsem, kar more kupiti, kakor zdaj Rusijo.

Nepripravnost je težka reč

Če že tako močni deželi, kakor so Zed. države in Italija, ne moreti biti nevtralni, kako naj bo na pr. Rumunija? Ali Jugoslavija? Obe sta prisiljeni pomagati Nemčiji z vsem, kar pridobivati iz njune zemlje. Turčije je v ugodnejšem položaju. Zavezniki ji lahko vsak hip pri-skočijo na pomoč, pa se je odločila zanje in odkrito priznava, da ni nevtralna, kakor Italija ni, samo v vojno ni še zapletena. Enako Grčija. Resnične nevtralnosti torej ni. Kajti če miruje, pomagaš tisti skupini, ki ima od tega največ koristi. Nevtralnost skoro vseh evropskih dežel pomaga neposredno Nemčiji, ker ji Anglija in Francija vsled njih ne moreta do živga. In zdaj, ko se je Rusija še bolj oslonila na Nemčijo in sklenila z njo izpopolnjeno trgovsko pogodbo, bosta London in Pariz morala zelo premišljevati, kako se izkopi iz kaše in zmagati, ako misli ta nadaljevati vojno.

Simfonični koncert v Orchestra Hall

V Chicagu priredi v nedeljo 25. februarja ob 3:30 pop. v Orchestra Hall na S. Michigan Ave. velik koncert Chicago Symphonice Choir, Vodja zbora je Walter Aschenbrenner. Vstopnice so od 50c do \$1.50.

PRISTOPAJTE K

SLOVENSKI NARODNI PODPORN JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET CLANOV (IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združeno državo (izven Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois

Naš obstanek in boj

Milwaukee, Wis. — Živimo v času zime, krize, postu in sam vrag naj nam razodene kaj se vse naslači.

Ampak Milwaukee smo od sila. Samo poslušajte in strmite, pa boste spoznali, kam drimo.

Dolgotrajna kriza je nas že skoro izmučila in prisilila na rob propada. Radi tega se včasih malo zlasamo in drug drugemu jamo kopljeemo, umreti pa nč ne nodeden. Kakor hitro se kdo slabo počuti pa je-takoj na mesto zdravnik, odvetnik, zdravila in sv. olje, toda zadnje se odhaja iz prometa, ker ne odgovarja več našim potrebam.

Dne 12. marca se vršijo primarne volitve. Očočili smo se, da bomo skupaj nastopili v prid delavskega razreda s tem, da bomo glasovali za delavske kandidate na listi Progresivne federacije.

No, to je pametna poteza in bo nam v veliko korist, kajti na ta način lahko pričakujemo lepši in boljše uspeh na delavskem obzorju.

Na društvenem polju smo zelo aktivni in imamo vedno dosti zabav in plesov, vrh tega tudi dela, skrbi in jeze, ker nam ne prinašajo zaželenih uspehov.

Radi tega se mi vidi, da je prišel čas, ko se lahko sami pripravimo, da bi bilo za nas in naše organizacije zelo koristno omejiti naše prireditve in se združiti v večjih in močnejših skupinah.

Ker sem pri društvenih prireditvah, bolj omenim še to, da klub št. 37 JSZ priredi kartno zabavo dne 10. marca v dvorani SST.

Pripravljalni odbor je pridno na delu, da preskrbi potrebne dobite in uredi vse drugo, kar spada v njegov poklic.

Članstvo in simpatičarji poročajo, da bo ta prireditev povoljno obiskana, ker se vsakdo zaveda, da klub potrebuje novce, če hočemo uspešno nadaljevati.

Smotreni boj proti 'raketirjem' v AFL in radikalizmu v CIO ima za cilj uničiti obe skupni

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Patriotizem ni zalegel

AFL, ki se je v prošlih letih ponašala s svojim patriotizmom in borbo proti "komunizmu", toda je zdaj prav tako tarča napadov, kakor CIO. Socialisti so obema skupinama od začetka dopovedovali, da ju bo reakcija izrabljala drugo proti drugi, dokler se ji bo to zdelo vredno, potem pa bo udarila po obema.

Bilo bi neresnično, ako bi trdili, da je v unijah vse čisto. Marsikaj takozvani organizatorji bi spadal vse drugim kakor med bojovnike za unio-nizem, ampak ljudi je veliko in tisti, ki se pečajo z najemanjem, so ponavadi običajni ljudje, ki delajo bolj iz sentimentov in osebnih naklonjenosti, kot pa za unio. Manjka jim širokega obzora, idealizma, dalekovidnosti in previdnosti. So pač "povprečni Amerikanci".

Res je tudi, da je v mnogih odborih lokalnih unij, in tudi v takozvanih splošnih ameriških unijah (katere napačno označujemo za "international unions") mnogo takih v odborih in v uradih, ki po svojem mišljenju in značaju nikakor ne bi smeli zavzemati vodilna mesta v delavskih organizacijah.

Peglerjev boj

Te vrste odbornike si je vzel za sredstvo napadov med drugimi znani kolumnist Westbrook Pegler. Njegovi članki dosežejo vsak dan milijone ljudi. V njih že nekaj tednov razkrinkava "kriminalce" v AFL, tako čisto in tako odkrito, da se marsikdo vpraša: Čemu ga ne tožijo? Nekaj tožb za škodnine je bilo proti njemu in listom, v katere piše, že vloženih, a mož nadaljuje s svojo taktiko dalje. V članku z dne 17. februarja pravi (vir Chicago Daily News), da je vsa AFL nič drugega kot raketirstvo; da je to lažna delavska organizacija, ki guli publiko, terorizira delavce in jim pobere iz žepov nad 106 milijonov dolarjev na

vati svojo zahtevano delo in se odločno postaviti v bran našim nasprotnikom.

Ob tej priliki se mi zdi potrebno, da izvešate še to! V soboto večer, dne 24. feb., priredi društvo Violeca št. 747 SNPJ, domačo zabavo v dvorani Tivoli na So. 5th St in W. National ave. Naše društvene kuharice so zelo aktivne in pridno pripravljajo, da ustrezajo društvenim gostom.

Plesalnice bo po dvorani spremljala naša slovenska u-metnička, ki ima prvenstvo pri godbi in petju. Imenuje se Rocky Mountain Mary. Več o njej ne smem pisati, ker živimo v postnem času, toda potico bomo vse eno jedli, ravno tako klubose in pečenege prešiča, ki ga bo nam prinesel naš brat Joe Zaja.

Veliko se je govorilo, da se v bodoče pri naših slovenskih prireditvah ne bo smelo točiti vina. Na tem mestu izjavljam, da je to neresnica, o tem smo se prepričali pri davčnem komisarju, ki je nam povedal, da toci se ga lahko, samo prodajati se ga ne sme. To se mi zdi kot-ravno omeniti, da se naša društva o tem počutijo in se vedo rav-nati v takih slučajih.

Torej na naši zabavi ga ne bo manjkalo. Vsakdo je dobro došel. Vstopnina v dvorano znaša 50c za gospe in gospe, za moške pa 25c več in bodo nečesa deležni, kar bo ženkam prepovedano. Ta vsota bo za-dostovala za ples, jestvine in pijačo pri mizi. Začetek ob 7:30 zvečer.

L. Ambrozich.

Pozno, a ne prepozno

Bon Air, Pa. — Čitatelji naj oprostite, ker bom pisal o lovu. Pri nas je namreč to najvažnejši sport. Imamo gozdove in divjačino v njih. Takih krajev za lov, kot so naši, je v vzhodnih državah jako malo. Dasi sem pozven s poročilom o lovu, bo nekateri vsekakor zanimajo, kako so naši opravili. Glavni

letu, ne da bi vedeli, kdo in v kakem namene se zadržuje njihov denar. In ko v takih člankih nato še našteva resnične dogodke, kako gangsterji v unijah nastopajo proti članom, je naravno, da si marsikdo misli: "Prav piše! Res je tako!"

Napačni borci poštenja

Delavci seveda ne vedo, da je isto časopisje skušalo in v marsikakem slučaju tudi ugonobilo vsakega poštenega unij-skega voditelja, dočim so se "raketirji" svetili na banketih republikanskih in demokratskih politikov, njihove fraze in indorsiranja pa bife priobčevane in proglašane v istih listih za pametna, konstruktivna in patriotična izvajanja.

Nestetokrat je Eugene V. Debs dokazoval na shodih, na konvencijah in v listih, da kapitalistični tisk noče poštenja v unijah, ne poštenih voditeljev, ker je proti unijam. In tak je še danes.

Nevrnost kliče po slogi

Položaj vseh te sovražne kampanje je tak, da bi odgovorni ljudje v AFL in v CIO morali najti pot v zedinjenje, kajti ko enkrat reakcija udari po njih s svojimi zakoni, ki jih ima v načrtu, bo prepozno.

Katastrofalno za ameriško delavstvo je, ker mu manjka delavske ideologije, kakršno uče socialisti. Dokler ni reakcija udarila v času svetovne vojne po našem gibanju in ga s pomočjo "levičarstva" in poznejših "komunistov" zdrobila, je bila socialistična misel v unijah že močna, nagibanje za saktostojno delavsko politično ak-cijo čezdalje večje, toda vsled omenjenega vzroka, Hooverove "prosperitete" in komunističnih intrig so unije spet prišle pod vpliv in vodstvo "demokratov" in "republikancev".

Toda tudi take kot so, so boljše, kakor tam, kjer ni nikakih, na primer na jugu. Z do-bro, energično, vzročno kampanjo so unije dostopne izboljšanje in to je smoter vsakega so-cialističnega agitatorja.

pogon pri nas je na srnjake. Vojna proti njim je bila otvorjena 1. decembra.

Ob treh zjutraj je bila 7. divizija že vsa pokonci, "redi za antreten". Ko je prišla na lice mesta v Ligoner mountain, da "feldwebel" Fr. Turšič ukaz, da ne sme s sovražnikom nihče imeti usmiljenja. Nakar "zuga-führer" L. Skidjel vzame svojo četo in korakajo tako, da bi so-ovražnika obkolili, "patrouillen-führer" A. Peršin pa s svojo patruljo z druge strani. Do prave hude bitke ni prišlo. Naših ni bil nihče ranjen, pa tudi noben sovražnik ni bil ubit. Eden je bil menda ranjen, a našim "sautechem" ni prišel v roke. Sreča, da ni, saj niso imeli drugega kroja kot nož. Tako so brez vake izgube prebili ves dan s hojo in v jarkih, ob 5. zvečer pa prišli vsi skupaj brez plena. Pogovarjajo se čemer-ni o tem in onem, nakar "feldwebel" Turšič kaže "rückwärts march". Oni pa so pozabili doma svoj kompas in marsikaj kakih 30 kilometrov v napačno smer, da so bili že vsi utrujeni, najbolj pa jih je mučila žeja. Kaj si tudi mislite! Ponoči, pa brez luči po gozdu! Okrog pol-noči pridejo do "sovražnikove kuhinje" (stare žage). Bilo je vse razbito in zapuščeno, pa nobenega vodnjaka ali studenca. "Feldwebel" od same žeje že ni mogel več govoriti, razen po "indijansko" (na prste), in je s temi znamenji ukazal četi izkopati pet čevljev globoko jamo. Res so skupali in pogo-dili pravi kraj, kajti voda se je pričela zbirati v nji, toda so jo do jutra sproti popili. Poleg no imeli ogenj, da so se greli. Ko se je zdanilo, so ugledali kem-poj. Zopet poveče "bajonet auf!" in naprej. Ko pridejo do cilja, in pogledajo notri, je bil "taksi kep" v njej. Ustrašil se jih je zelo. Vprašali so ga, naj jih pelje nazaj, odkoder so prišli, pa je bil takoj pri volji vso divizijo stlačiti v taksi in jo od-pešal na Siegfriedovo linijo. Sedaj pa je vse mirno. Tu pa tam kdo kaj ustrelil (ne glede kako in kam). Ob enem se pripravljajo na prihodnjo ofenzivo. Mekenik Koren je že nekaj iznašel, da bo vse ustavil s svojo umetnostjo, če bomo toliko delali, da bo imeli s čem kupiti potrebni material.

Sedaj delamo še precej do-bro: minirajo po 4 dni na teden, v fabriki pa eni še več. Ne vem, kako dolgo bo to šlo. Menda dokler bosta Hitler in Stalin grozila s preklanjavanjem krvi. Ne ve pa niti en človek, kaj bo s sedanjim vojno. En dan poročajo, da se bodo pobotali, drugi dan pa, da se bodo na pomlad zares pograbil. Mislim, da bo resnica najbrže slednje. Naj bo že kar hoče, vse bomo prestali, samo da bi kaj bilo. Saj tako pravijo, da je ljudi preveč, ker ne morejo vsi dela dobiti. Gotovo ne, ko jih vsepovsod mašina izpodriva.

Zimo smo imeli ves čas zelo mrzlo, od kar se je pričela 21. dec. in potem je kar naprej držalo. Potem pa smo dobili še snežno nevihto. Ko to pišem, ga je zapadlo že šest palcev in še zmerom mede.

Joseph Vidmar.

"Vitezi" vabijo na domačo zabavo

Chicago, Ill. — Društvo "Narodni vitezi" št. 39 SNPJ, ki je, mimogrede povedano, tudi članstvo v Prosvetni večer, prireja prihodnjo soboto večer v dvorani SNPJ pravo in pristno domačo zabavo, na katero ste vabljeni vsi, kajti čimveč nas bo, intimitetja bo zabava med znanci in prijatelji. Vstopnina je samo 25c za osebo. Postrežba bo najboljša, za ples nam bosta pa godla znana naša fantma Gradšek in Omerza. Pričetek bo ob 8. uri. Torej, na svidenje v soboto zvečer!

Chas. Pogorelec, preds.

Italijo noče več Nemcev

Iz ponovnih poročil iz Rima je razvidno, da Mussolini zahteva od Nemcev na južnem Tirolskem ali da se čimprej izselijo, ali pa da se nemstvu čisto odpovedo in se proglasijo za Italijane. Cenijo, da se bo izmed kakih 800.000 Nemcev pod Italijo nad polovico rajše izselilo v Nemčijo kot pa se pretvorila v Italijane". Izseljevanje je že v teku.

Preprojanje dogodkov doma in po svetu

(Nadaljevanje s 1. strani.)

bil z drugimi vred izobčen. Vz-fok je, ker unija tiskarjev (International Typographical Union) ni hotela plačevati 1c od čana izrednega asessmenta za boj AFL proti CIO. Unije tiskarjev so imele v čikaški delavski federaciji 24 delegatov in mnogo važnih odborov v nji in v illinoiski delavski federaciji. Otrani so iz vseh. Tiskarji so vseh teh okoliščin postali samostojna unija.

Justični department je ravnal pametno, ker je preključil

započeto preganjanje proti 16 osebam v Michiganu, ki so bile obtožene, da so nabirale in pošiljale prostovoljce v Španijo, ko je bila v civilni vojni. Res, ameriški nevtralnostni zakon je bil kršen, a kaj ga tudi vlada, trgovina in razni drugi krogi vsak dan. Sodno postopanje proti 16 obtožencem v Michiganu je bilo podvzeto pod vodstvom prejšnjega generalnega pravika Franka Murphyja. Novi generalni pravnik Robert H. Jackson je obtožene komuniste rešil nadaljnjih nepravil. Murphy, katerega so pred par leti in še pozneje poviševali v deveto nebo, se jim je vsled svojih vpadov na njihove svobodščine silovito zameril. Posebno Browderju, kateri se je nadejal, da ga bo Murphy otepel pred kaznijo zaradi potvarjanja njunih listov. A namesto tega je predložil proti Browderju vso evidenco. Posledica je obsodba nad Browderjem.

Armour & Co. v Chicagu je končno sklenila pogodbo z unijo

klavniških delavcev, ki so organizirani v CIO. Ampak pogodba ni črna na belem, nego le ustmena. Kar pomeni, da delavci pri nji niso še dovolj organizirani in se družba radi tega še lahko poigrava z njimi. Vseh je okrog 7000. Načelnik unije Van A. Bittner pravi, da nova pogodba vzlic vsemu pomeni izboljšanje delovnih razmer. Kompanijski reprezentant pa se je pohvalil, da ostane, kar se odnošajev med delavci in kompanijo tiče, v bistvu vse nespremenjeno. Unija ima kajpada dolžnost govoriti o uspehih, kompanija pa se bahati, da ji ni v ničemer dala koncesij. Ampak koncesija je že to, da je unija pri Armourju sploh možga. Da je priznana, četudi samo ustmeno, je uspeh.

Boj AFL in CIO pred kongresno komisijo in vrhovnim sodiščem radi tolmačenja Wagnerjevega delavskega zakona

in delovanja njegove uprave je kvaren unijam obseh skupin. W. Green to priznava, toda dolži odbor, ki upravlja Wagnerjev zakon, in CIO. In Lewis odgovarja, da so se njegove unije pripravljene vsak hip pridružiti k AFL, ako se jim izda čarter, takim, kot so, itd. Združena na ta način seveda ne bo. K sreči se oglašajo čezdalje več resnih unijskih vodij in drugih članov, ki zahtevajo od eks-kutiv AFL in odbora CIO, naj temu stanju napravita konec, ali pa se umakneta drugim, ki bodo izvršili to nalogo.

Palandech's Yugoslav

AMERICAN RADIO BROADCAST every Saturday, 3 to 4 P. M., Station WHIP, 1480 kilocycles. (First Station on your dial.)

MILLER'S CAFE

5205 St. Clair Ave., Cleveland, O. Fino pivo, vino in žganje. Vsak petek ribja večerja, ob sobotah kosila. — Fina postrežba. Dobra godba.

Chas. Pogorelec, preds.

Italijo noče več Nemcev

Iz ponovnih poročil iz Rima je razvidno, da Mussolini zahteva od Nemcev na južnem Tirolskem ali da se čimprej izselijo, ali pa da se nemstvu čisto odpovedo in se proglasijo za Italijane. Cenijo, da se bo izmed kakih 800.000 Nemcev pod Italijo nad polovico rajše izselilo v Nemčijo kot pa se pretvorila v Italijane". Izseljevanje je že v teku.

O vsem se je treba pripraviti, o vsaki stvari dvomiti; nič se ne sme vzeti tako kot je, razen ako je zanesljivo in prosto vsake mistike (slepe vere). — Gide.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

FEBRUAR

CLEVELAND, O. — Družabni večer kluba št. 28 JSZ pri F. G. Astinčin, 7520 Bankroft Ave. v soboto 24. februarja.

MAREC

CLEVELAND, O. — Zabavni večer, ki ga priredita kluba št. 27 in soc. Zarje za člane in prijatelje v plesk 1. marca v prizidku SND.

CHICAGO, ILL. — Slavje 35-letnice Proletarca v nedeljo 3. marca v dvorani SNPJ.

MILWAUKEE, WIS. — Shod in kartna zabava kluba št. 37 JSZ v nedeljo 10. marca v dvorani SST.

WAUKEGAN, ILL. — Kartna zabava kluba št. 45 JSZ v soboto večer 9. marca v spodnjih prostorih SND.

CHICAGO, ILL. — Koncert "Save" v nedeljo 31. marca v dvorani SNPJ.

APRIL

CLEVELAND, O. — Pomladanski koncert soc. Zarje v nedeljo 7. aprila v SND na St. Clair Ave.

BRIDGEPORT, O. — Majska prireditve kluba Naprej št. 11 JSZ v soboto 27. aprila v društveni dvorani.

JUNIJ

CHICAGO, ILL. — Piknik v korist Proletarca v nedeljo 30. junija na Keglovem vrtu v Willow Springsu.

STRABANE, PA. — Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice v nedeljo 30. junija v dvorani društva št. 138 SNPJ.

STRABANE, PA. — Piknik konference klubov JSZ in Prosvetne matice za zap. Pennsilvanijo v nedeljo 30. junija na Drenikovih prostorih.

JULIJ

CLEVELAND, O. — Slavje 30-letnice kluba št. 27 JSZ in piknik soc. Zarje v nedeljo 14. julija na farmi federacije SNPJ.

AVGUST

STRABANE, PA. — Piknik kluba št. 118 JSZ v nedeljo 18. avgusta na Drenikovih prostorih.

OKTOBER

CHICAGO, ILL. — Dramska predstava kluba št. 1 JSZ v nedeljo 20. oktobra v dvorani SNPJ.

NOVEMBER

CLEVELAND, O. Na Zahvalni dan v četrtek 21. novembra koncert soc. Zarje v SND, St. Clair Ave. CHICAGO, ILL. — Koncert Save, v nedeljo 24. novembra v dvorani SNPJ.

DECEMBER

CHICAGO, ILL. — Silvestrova zabava kluba št. 1 JSZ v dvorani SNPJ.

1941.

MAREC

CHICAGO, ILL. — Priredba v korist Proletarca v nedeljo 2. marca v dvorani SNPJ.

APRIL

CHICAGO, ILL. — Koncert Save, v nedeljo 20. aprila v dvorani SNPJ.

Ste Ameriški družinski koledar že naročili?

BARETINCIC & SON

POGREBNI ZAVOD

Tel. 1475

424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN AND SURGEON

OFFICE HOURS:

2:00—4:00; 7:00—8:30 Daily
At 3724 W. 26th Street
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1109
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

Prva slovenska pralnica se priporoča rojakom v Chicagu, Cicero in Berwynu.

Parkview Laundry Co.

YOUTH IN OUR FEDERATION

Unlike the Russian-Finland war, separated from us by a vast expanse of land and water, the JSF national convention will be held right here at home, in Cleveland, Ohio, and for that very good reason we can and should do a great deal more than just talk about it.

On the very top of the list of vital issues confronting us, will be the youth problem—much discussed at every previous convention, in between conventions, and otherwise, but still one of our biggest headaches.

Youth is not taking up the reins where the old folks are leaving off; there can be no doubt on that point. It is as plain as day.

It is pleasant to recall past days when Proletarec's English section was filled with news reports of the activities of some half dozen active youth Branches. This very same group of alert, active and progressive-minded young people enriched other publications also, with intelligent articles and constructive criticisms. Notably Prosveta, whose back page was filled with highly educational articles reflecting the progressive thinking of youth. Those pages were pleasant to behold, indeed. Nor were they confined to the male species of the race either. Both sexes were represented in this energetic youth movement.

Today, your editor prepares the English section of our paper at times minus a single contribution from our own youth members. But, we are not alone who suffer this unfortunate change. Our close neighbor, Prosveta, has the same circumstance to lament. Aside from lodge news, and a few steady columnists, a really instructive article in Prosveta's English section is as hard to find as the proverbial needle in a haystack, and appears like a cry in the wilderness, among the columns upon columns of sports news. All consumer articles published are worthwhile.

On the other hand, churches in many towns where Slovenes constitute a large part of the population, are proving too small to accommodate their parishioners, and new, magnificent edifices are replacing the old.

With immigration restricted to practically nothing, it's a cinch this new influx to the churches isn't coming from the old folks. No! It is youth that is being successfully attracted in large numbers.

We do not wish to imply by this that all young people who were once in our movement, and who were the leading lights in our fraternal movement, have flocked to the church. We are inclined to believe the more evident truth that these young people have simply become passive, inactive, and many, perhaps, indifferent to all activity. Our problem is to shake off this lethargy. If we fail, serious consequences will surely result from this apathetic state, of which opportunism is not one of the least.

The old-line Republican and Democratic parties maintain a constant vigil for energetic, promising young people among our nationality as among every other; and just as sure as we relax our educational and organizational efforts, they will succeed in lining up our youth with promises of jobs which we are not able to offer.

What alterations in our program, what changes in our tactics, and what new proposals should be considered at our Convention in July, must be aired in the columns of Proletarec from now until the time of our convention.

A solution—difficult, to be sure, but nevertheless extremely imperative—of our youth problem must be found, if we are to survive. If our movement is not to die with the older generation, youth must become interested.

Youth stands alienated from our movement today. Many are content with the New Deal reforms, inadequate as they are. But, even though least headaches come from reconciling ourselves to the facts, we should not accept them as final. With development of new reactionary movements throughout the nation now in the offing, the Socialist movement will grow with an influx of new members. Our program is as good today as it has ever been, and far more necessary than ever before in the history of our country. Over ten million men thrown on the streets and replaced by scientific developments in industry, is definitely a permanent unemployed army under capitalism. None but the Socialist program offers a solution of this problem.

Big Incomes and Unemployment

Always about this time of year we are provided with a topic for an editorial by the publication of the names of big-income takers. And always it is that those who receive the big rack-off are members of the owning class.

While it is always galling to note that a few people are "worth" as much to society as hundreds of individual workers, the fact that those incomes are possible while millions of Americans are being permitted to rot in idleness is the best proof of the need for a new economic arrangement.

On the whole, the owners of the basic industries of the nation are doing pretty well. To them there

never has been a depression. Now conditions are "back to normalcy" despite the fact that unemployment lingers on as a chronic ailment of the capitalist economy.

What deserves more attention than the clean-ups which a few people are able to report is the fact that those clean-ups no longer require the productive effort of human beings. Today machines make the wealth and produce the profits. Today, also, machines make outcasts of millions of able and experienced workers and deny opportunity to a generation of young men and women.

What is the answer to such conditions? The Socialists have given it; the machine must be made the servant of everybody; our economy must be socialized.

Far more important than the presence of a small group of big-income takers is the development of a third and outcast class. It was always immoral for owners to exploit workers, but the menace to civilization deepens when a growing army of people are denied the "privilege" of being exploited.

—Reading (Pa.) Labor Advocate.

No wind makes for him that hath no intended port to sail into. —Montaigne.

The way to climb high is to remain on the level.

Proletarec's 35th Anniversary Program Stirring Much Interest

CHICAGO.—Calls for additional tickets—always a reliable indication of how interest is spreading for an affair—came from a number of persons last week, even at this early date, weeks before March 3, the date on which the 35th anniversary celebration of Proletarec will take place in the SNPJ Hall.

A group of comrades and friends from Waukegan have promised to come, and, talking to Johnny Gorshek's dad, a member of the SNPJ Supreme Board, who was in town last week for the Board's semi-annual meeting, we learned that a few carloads of comrades and friends will accompany Johnny's orchestra when he comes to Chicago to play at our celebration.

All this good news has considerably heightened the spirits of our arrangements committee which is pressing on, full steam ahead, to cap the climax of all this hustle and bustle of arrangements in a manner that will not be soon forgotten.

All SNPJ lodges in Chicago and environs have been officially invited. We are naturally hoping to see every group represented in large numbers on this memorable occasion. Later on, a written invitation will be sent to every one of the over 500 SNPJ members in Chicago, Cicero, Berwyn, and other local cities.

Each member of Branch No. 1 JSF, can contribute his share towards assuring the final and complete success of our 35th anniversary program by talking to his friends about it, convincing them that they should come, and by selling them tickets.

With your cooperation we can fill the SNPJ hall to the last corner of its capacity.

Reading Socialists Nominate City and County Candidates

READING, PA.—Action to launch a local campaign in Berks County was taken at a meeting of the Socialist County Committee last week, following a joint meeting of the State Committee of the Socialist Party and Social Democratic Federation organizations at which a unity slate of candidates for national and state officers was jointly endorsed.

Will Support Thomas

In accordance with the decisions of the Socialist state officials, local Socialists will support Norman Thomas as president and Jesse Holmes, professor emeritus of Swarthmore College, for vice-president, should the Socialist national organization see fit to nominate them. Other candidates endorsed were:

David Felix, Philadelphia attorney, for United States senator; Birch Wilson, veteran local Socialist, for auditor general, and Horace Geary, president of the Pennsylvania Security League, as state treasurer. Geary was formerly of this city, but for many years has been a resident of Allentown. He is active in the unemployed and workingclass movements of Lehigh County and was one of the original organizers of the Social Democratic Federation.

COLLEGIATE SPEED

Mother (to Elmer who had just driven home from college)—Did you pass everything, son?
Elmer—Everything but two motorcycles, Ma.

Then there was the society girl who became bored with swimming, and yawned under water.

SOCIALISM NOW A "MUST" ORDER TO PRESERVE CIVILIZATION

By WILLIAM A. TOOLE

The question might well be asked and, indeed, is being asked: What is Socialism? The Communists say they are building Socialism in Russia. The party of Hitler calls itself the "National Socialist" party. The Austrian form of Nazism, which Hitler drove out, was called "Christian Socialism," and the governing party in France today has taken the name of "Radical Socialists." Yet democratic American Socialists will deny that any of the above named group is Socialist. It is any wonder, then, that many people are asking: "What is Socialism?"

What Socialism Is Not

It is not intended here to herd a lot of facts together after the manner of some writers and speakers, in order to both confuse and impress those who may read, but rather for comparison only and to set out the things that are NOT Socialism in the American and Twentieth Century notion of what Socialism—the party, the movement and the program—means. So, in history we will read of many "Socialist" experiments, and experimenters, Louis Blanc, St. Simon, Fourier, Robert Owens, the "Shaker" Communities, and many similar ones coming from the old world. John Humphrey Noyes in his book, "History of American Socialism," lists 78 so-called "Socialist" Communities between 1780 and 1850. "We will lay aside," says the writer, "the antique Religious Associations such as the Moravians, Dunkards, Zorites, etc. It puts out of consideration also those groups that were entirely foreign in their membership; of these he says there are six, but mentions only three, to wit: The Icarians, and certain Brazilian and Venezuelan experiments. Neither does he include Spiritual colonies which had a certain "Socialistic" basis. These organizations lasted only from three months to five years.

Three "Big" Groups

Of the most outstanding "Socialistic" groups were the followers of Robert Owens. Then followed the disciples of Fourier and St. Simon. Horace Greely and many other literary bright lights of his day organized and conducted what, for a time, was a rather successful experiment on the plan of the Frenchman Fourier. Yet all "failed" and these incidents in American history are presented by capitalist apologists to prove that present-day Socialism will fail. Indeed, the Social Democratic Movement in this country, founded by no less a person than Eugene V. Debs, had its origin in a scheme that is now generally recognized to have been a fake land scheme.

Most Failed on Land

The land scheme of the Social Democracy, was to include the entire State of Washington; that is, after a long time. But there were utopian visions of a vast Socialist domain including miles and miles of land. Yet this was not strange, when one is acquainted with the history of other and older schemes. Says Noyes in the book from which we have been quoting:

"Judging from our own experience, we incline to think that this fondness for land, which has been the habit of Socialists, has much to do with their failures."

Noting another weakness, Noyes adds: "The saw mill is the only form of mechanism that figures much in these reports."

He continues: "Almost any kind of factory would be better than farms for a 'Socialist' nursery."

All more or Less Religious

Most of these American experimental communities had a religious basis, or, which after all is not very much different, an anti-religious basis.

One main reason for failure outside the land craze, was the fact of the open country and free land. If the old ones held out as many did, the youngsters saw a better opportunity lying around them and left the communities to go on their own. Let us forget America was then really "the land of opportunity." Today the story of the sharecroppers tends to dissipate such a notion without even mentioning the 10,000,000 unemployed.

A World Revolution Has Taken Place

It will be noted that the machine had little part in the life of the colonies here noted. And this is the outstanding difference between what was called "Socialism" in the early days of the country and the recognized Socialist movement of the present day. In one of his books, Henry George compares the Indian woman, with her stone pestal and mortar breaking up her corn, to the even then, great flour mills in Minnesota and, commenting on this comparison, he said: "One is big, one is small but they are both flour mills; there is no difference between them." How wrong was George! It was just that difference, in size and function, between the two mechanisms which he called flour mills that made the difference between the civilization of the Indian and that of Henry George and his times!

Socialism and Machines

All civilizations are based on machinery or the lack of it. Civilization, as we have known it in the past, could not have come to us without the discovery of iron ore and the art of smelting it. As the "Manifesto" puts it:

"The manner in which a people earn their living and the manner in which that living is distributed determine everything else in that society: the government, the morals, constitution, and it may be added, affects at least the forms of religion."

Today it is the machine that dominates. If the so-called Socialists of early days made the mistake of taking too much land, so the capitalists have made the mistake of developing too much machinery. Karl Marx once described capitalism as a society where the people have a craze for accumulating capital. In modern society capital and machinery, for the most part, mean the same thing.

The Grave Diggers

Marx also said that no society was substituted for another as long as the old system functioned. The very machinery of our present day renders the further progress of capitalist society impossible. This capital, these machines, throw people out of work and then there are less people to buy the goods made by the capitalists' machines.

So unemployment becomes widespread and chronic. People starve in the midst of plenty, or were the capitalists not frightened? Capitalism is digging the grave of capitalism.

Only now could Socialism be introduced into the United States. The old system does not function. Socialism must be built on a machine economy and capitalism has given us just that. Everything is at hand today for the introduction of Socialism, except the will to have it.

It is the mission of the Socialist Party to propagate this will for Socialism. If it does not do it—and do it better in the future than it has in the immediate past—then will the Socialist party pass from the scheme of things. This would not matter were it not for the danger that with the passing of the party will also vanish the opportunity to build a better society, a better civilization.

DON'T FORGET!

CHICAGO.—Branch No. 1 JSF meets this Friday, Feb. 23, at the Slovene Labor Center. Further discussion on the 35th anniversary celebration of Proletarec will take place, as this is the last meeting before March 3, and after the meeting, a very interesting discussion dealing with our work among the fraternal movements, will be held.

Don't fail to attend.

REAL THING

The following notice was inserted in a farm weekly:

"Anyone found near my chicken house at night, will be found there the next morning."

Smile of the week: As rare as a complete story of the LaFollette hearings in the daily papers.

Dan Hoan Seeking Seventh Term as Milwaukee Mayor

MILWAUKEE.—Dan Hoan, Milwaukee's Socialist mayor, is in the thick of a hard fight for re-election. Seeking his seventh term in the office, Hoan is running under the endorsement of the Farmer-Labor Progressive Federation, along with a full slate of city officials, councilmen and county supervisors.

Opposing Hoan are eight reactionary candidates, including one Communist. Business interests in Milwaukee are leaving no stone unturned in their efforts to defeat Hoan. Chief candidate of this group is Earl Lillydahl, real estate broker, who is campaigning for what he calls a "business administration." Lillydahl is out to take "the red flag off city hall," so he says. He has promised to throw his support to the non-partisan nominee, meaning the candidate who wins the right to oppose Hoan in the run-off.

Active for Hoan

Also in the race is Richard Lehmann, the "taxpayers candidate," who claims he can reduce the cost of running the city and county governments one-third (one suggestion is to charge for admission to the zoo, the conservatory and other leisure, social, cultural and recreational activities which are termed "non-essential.") Carl Zeidler, present city attorney, and Communist Fred Basset Blair.

Socialists and members of the Progressive federation are busy in all the city's 27 wards campaigning for the Federation slate under the slogan "Keep Milwaukee on Top."

Planks and Platforms

The platform on which the Hoan ticket is running calls for taxation on the basis of ability to pay, adequate relief and relief to be a city, state and national responsibility, extension of the merit system, and workmen's compensation and an amortization fund which will leave the city debt-free by 1941.

In the face of the intolerance rampant throughout the world, Federation candidates are stressing their stand on civil liberties and equal rights for citizens in every economic level, creed, race or sex. They pledge their most energetic efforts to preserve civil liberties in practice as well as in theory, and state: "We must never forget that eternal vigilance is the price of liberty. To preserve civil liberties we must keep America out of war."

Official Since 1910

Mayor Hoan has been a city official since 1910, when Socialists captured the city hall with Emil Seidel as mayor. Since 1916 he has been mayor, acknowledged as the best in the United States. He has served as president of the United States Conference of Mayors, president of the Conference of Wisconsin Municipalities and a delegate to the international conference of municipal officers at Havana.

Hoan has served the people of Milwaukee longer than any other mayor in the nation and every effort is being made by Socialists and Progressives to return him to office for the seventh term.

LABOR'S DISUNITY HURTS

The unexcusable quarrel in labor's own ranks continues to hurt. There are increasing indications here and there that the tide is turning against unionism—not because of any weakness in the principle of unionism but because many workers, while the fight between the AFL and the CIO lasts, prefer not to be affiliated with either side.

We suspect that this is the major reason why both the AFL and the CIO suffered a bad defeat in the national labor board elections at the Endicott-Johnson shoe factories. It seems to have been the reason, too, for the decision of a large local of utility workers at the Consolidated Edison plant in New York to withdraw from the International Brotherhood of Electrical Workers.

Though the AFL has steadily strengthened itself during the past two years, and has in most respects been more responsive to unity proposals than the CIO, all is not harmonious within its own ranks. Dan Tobin of the Teamsters is not satisfied that President Green and the majority on the executive council have done as much they might have for unity.

The Machinists' monthly journal, though not quite as blunt as Tobin, voices similar views in its current issue.

The suspension of the International Typographical union, announced recently by the AFL executive council, will help no one, and it will deprive many local central bodies and state federations of valuable officers who are printers unless, like Green, they can find membership in some other union for office holding purposes.

The executive council might better spend its time dealing with a few unsavory characters who have obtained the leadership of a few unions, and whose dictatorial and racketeering tactics give reactionary newspapers a chance to attack the whole labor movement.

Within the CIO there are also serious problems. For some months it has been known that John L. Lewis and Sidney Hillman were drifting apart. Hillman wants unity, and has differed with Lewis on how to get it. He is also reported to believe that Lewis is not proceeding fast enough in purging Communists from control of some unions.

Some of their differences became public last week when Hillman defended Roosevelt and the new deal after Lewis' blistering attack.

Lewis was right in saying that the new deal, after seven years, has not solved the problem of unemployment. But he was not just in failing to give Roosevelt credit for important labor and social legislation that has greatly helped labor's status. His true criticism of the new deal's worst failure would have carried more weight if Lewis had backed it up with specific proposals for putting everybody to work. As yet he has not indicated that he is himself ready for the important changes in our economic system that are necessary if everybody who wants work can have a job.

The need for unity in the labor movement has never been more urgent. And as a step toward unity both the AFL and the CIO would do well

"CHRISTIAN FRONT" EXPOSED BY THOMAS

Norman Thomas' pamphlet "What Is Behind the Christian Front?" should get wide circulation not only among party members but among the masses in general, who have been reading about the crazy antics of the Detroit priest, Father Coughlin, and the arsenal of guns and ammunition belonging to one of his groups of fanatics, recently uncovered in New York City.

The pamphlet can be purchased from the National Office of the Socialist Party, 549 W. Randolph St., Chicago.

YOUTH MEETS

CHICAGO.—Among topics discussed at the Young People's Socialist League meeting in Chicago over the week-end of Lincoln's birthday were: relations of the YPSL to organizations containing large Communist blocs, anti-war work, aid to anti-war and anti-imperialist movements in Europe, and young Socialist participation in the Campaign for Youth Needs.

Delegates from New York, New England, Philadelphia, Cleveland, Chicago and Milwaukee attended the sessions which were held in Workmen's Circle Lyceum.

AUTOMOBILE PROFITS CLIMB TO NEW LEVEL

General Motors Breaks Record in 1939; Expects to Do Better This Year

The automobile business did very well by itself in 1939, and promises to do even better in this year of grace.

General Motors reported a profit of \$183,000,000, which was almost 100 per cent more than the year before. The fourth-quarter profit was declared to be a new record.

However, the "Wall Street Journal" disclosed that retail sales in January were exceeded in only one previous month and that the outlook for February is a new high. Many plants, it said, must step up production to meet the demand.

PUZZLE

One of the things that may disturb economists of 2040 is why employers who got from \$2,000 to \$8,000 a week were hostile to the \$12.60 minimum of the wage-hour law.

Temperance and labor are the two best physicians of man; labor sharpens the appetite, and temperance prevents from indulging to excess. —Rousseau.

READ
AN AMERICAN ADVENTURE
IN UNDERSTANDING

My America
By LOUIS ADAMIC

Price \$3.75

Order from

PROLETAREC

2301 So. Lawndale Avenue
CHICAGO, ILL.